

bb.75. az agromasexpo,73

mm/a/hgy

1973. szeptember 12.

alkalmából a bécsi ausztrál követség kereskedelmi tanácsosa g.h. watkins, a kiállításon résztvevő ausztrál cégek képviselőjében szerdán este fogadást adott a margitszigeti nagyszállóban. a fogadáson megjelent váncsa Jenő mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes./mti/

--

bb.76. a belföldi szerkesztőség hírjegyzéke 18 órától zárásig

ok hgy

1973. szeptember 12.

- 69. időjárás
  - 70. szolidaritás chilével
  - 71. indiai küldöttség
  - 72. közlekedési balesetek
  - 73. chilei nagykövet nyilatkozata
  - 74. súlyos baleset
  - 75. agromasexpo - fogadás
  - 76. hírjegyzék
- /mti/

21.00/ok

- v é g e -

21.05

- 52 -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: burján sándor

ügyeletes szerkesztő: koncz antal

szerkesztette: halasi györgy

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. szeptember 13.

bb.1. október 1 és december 15 között mintegy 14.000 Lakóbizottságot választanak budapesten

i/-don/gg/zs/a/hgy

1973.szeptember 13.

Ez év őszén lejár a budapesti Lakóbizottságok megbízatása. Aházi önkormányzatokat október 1-december 15-e között választják újjá. a testületek megújításával párhuzamosan új rendelet szabályozza majd működésüket, amelynek tervezetét már kidolgozták a szakemberek. a készülő jogszabály egy sor vonatkozásban új szerepet szán a lakosság képviselőinek. erről tájékoztatta dr. nagy ernő, a fővárosi tanács szervezési főosztályának vezetője gordon juditot, az mti munkatársát:

- ez év őszén mintegy 14.000 Lakóbizottságot - ezen belül 45-50 ezer lakóbizottsági tagot - választanak a budapestiek. a bizottságok működését a jövőben a tanácsok és a népfront-bizottságok közösen szervezik, irányítják és segítik. a lakóterületi politikai munka javulása, a közéleti tevékenység erősödése várhatóan kedvezően befolyásolja majd az új bizottságok munkáját. erre annál is inkább szükség van, mert a lakóterületen is fokozottan előtérbe kerül a várospolitikai, az állampolgári jogok gyakorlása, érvényesítése. a tanácsai szervek és a társadalmi testületek közös igénye a lakosság tájékoztatásának további javítása, a szocialista demokratizmus továbbfejlesztése: a vélemény nyilvánítás lehetőségeinek és feltételeinek szélesítése.

- a lakóbizottságok a jövőben a lakosság öntevékeny társadalmi érdekképviselői szervei lesznek, amelyek a lakóközösség érdekében fejtik ki tevékenységüket. ezért az a cél, hogy mind nagyobb mértékben vegyenek részt szűkebb környezetük társadalmi, politikai életében - mentesülve a korábbi, gyakran formális kötelezettség: a hatósági ügyek intézésének terhe alól.
/folyt.köv./

- 1 -

bb.1./ október 1. és december....folyt./-a

/ennek,, külső,, megnyilatkozásaként a lakóbizottsági felelősöktől a bélyegzőket december 15-t követően vissza is vonjuk./ ügyelünk arra, hogy bizottságok hálózata nélkülözzön minden hivatali jelleget. igyekszünk éppen ezért gátat vetni annak, hogy különböző vállalatok, főhatóságok, vagy éppen tanácsi szervek az életbelépő rendeletről eltérő feladatokat testáljanak a lakóbizottságokra, s ezzel akarva-akaratlanul politikai, közérdekű, társadalmi tevékenységüket gátolják.

- e megfontolások alapján a lakók szocialista együttélésének elősegítését, a közéleti aktivitás fejlesztését várjuk a testületektől. ezt szolgálja többek között az is, hogy a lakóbizottságok házon belüli jogkörét kiterjesztjük. így például javaslatuk, illetve hozzájárulásuk szükséges gyermek-játszóhelyek kijelöléséhez csak úgy, mint mondjuk a porolás helyének, idejének meghatározásához, butorok lakáson kívüli elhelyezéséhez, vagy éppen a gépjárművek tárolásához. a társadalmi testületeket a lakóközösség külső képviselőjével is megbizzuk. ebben a vonatkozásban talán a legfontosabb, hogy a kerületi ingatlankezelő vállalatok a lakóépületek felújítása előtt a lakóbizottságokat kötelesek tájékoztatni a tervezett munkákról, azok ütemezéséről, stb. a bizottságok észrevételeit, javaslatait pedig kötelesek lelkiismeretesen megvizsgálni és megválaszolni.

a mostani választások során egyébként az eddiginél kisebb létszámú, testületenként 3-5 tagú lakóbizottságok kapnak majd megbízatást. bizonyosra vehető ugyanis, hogy a csökkentett létszámú testületek munkája koncentráltabb, és így eredményesebb lesz.

a lakóbizottságok újraválasztása során természetesen rendkívül fontos a legmegfelelőbb személyek kiválasztása. közös érdek, hogy mindenütt gondosan mérlegeljék: a régi tagok közül kik érdemesek a lakók képviselőire, és kik a legrátermettebbek, legalkalmasabbak a házi önkormányzatok felfrissítésére. bizonyos, hogy sok régi lakóbizottsági tag a következő ciklusban is helyet kap a testületekben; azok, akik az elmúlt években aktívan részt vettek a lakosság ügyeinek intézésében, s sokszorosan bebizonyították, hogy szívesen, eredményesen dolgoznak társaikért. alighanem minden városrészben és minden körzetben egyöntetű törekvés az is, hogy a korábbinál több fiatal, munkás és nő kapjon helyet a bizottságokban.
/folyt.köv/

- 2 -

bb.1./ október 1. és december.....2.folyt./-a

- a választási menetrend szerint először azok a kerületi operatív szervek alakulnak meg, amelyek a választásokkal óhatatlanul együtt járó szervező munkában vesznek részt. az ezt követően zajlanak majd a választógyűlések, s december első felében sor kerül majd a 2500 lakóbizottsági felelős megválasztására is. ujdonság, hogy a lakóbizottságok munkáját a jövőben választóttársadalmi testület irányítja majd. ez azt jelenti, hogy a lakóbizottsági szervezet kerületi lakóbizottsági vezetőséggel egészül ki. e testület életre hívásával az eddiginél nagyobb lehetőség nyílik a lakóbizottságok öntevékeny munkájának kibontakoztatására - fejezte be nyilatkozatát a fővárosi tanács főosztályvezetője. /mti/

--

bb.2. ifjúsági hangversenyek a fővárosban - az országos filharmónia rendezvényei

1/ró/fk/a/hgy

1973.szeptember 13.

a budapesti ifjúsági hangversenyek ebben az évadban is korosztályok, zenei felkészültség szerint differenciálódnak. az általános iskolai bérletsorozatoknál az iskolai énekoktatás élő illusztrálására, kiegészítésére, a zenei ismeretek elsajátításának megkönnyítésére törekedtek. az általános iskolák felső osztályos tanulóinak zenélő égtájak címet viselő, négy előadásból álló sorozata megismerteti a fiatalokat a négy égtáj zenéjével. a fővárosi zeneiskolák és a zenei általános iskolák részére, - már magasabb zenei tudást feltételezve - állították össze európa muzsikál című öt előadásból álló sorozatukat. a hangversenyek mindegyikét zenés fejtörőjátékok és közös éneklés színesíti.

a kisz-korosztályú fiatalok érdeklődése sokirányú. a filharmónia éppen ezért nagyon fontos feladatának tartja 14-18 éves korú fiatalok érdeklődésének felkeltését a zene iránt. a középiskolák i-ii. osztályos tanulói zenés szombatok című, öt előadásból álló hangverseny-sorozatának néhány kiemelkedő zeneszáma, bartók: táncszvitje, hacsaturján heggedüversenye, pergolesi: az urhatnám szolgálo című vigoperája, járdányi pál hárfa-versenye és orff: carmina burana-ja.

/folyt.köv./

- 3 -

bb.2./ ifjúsági.....folyt./a

a középiskolák iii-iv. osztályos tanulói részére a magyar rádió és televízió szimfonikus zenekarának öt szerzői estből álló /bartók, csajkovszkij, stravinszky, bach és beethoven/ előadásait nyújtják - megfelelően magas színvonal tehát itt is biztosított.

az elmúlt évadbeli jól sikerült kezdeményezés nyomán idén is három előadásból álló esti muzsika című hangverseny-sorozatot hirdetnek meg szakmunkástanulók részére a zeneakadémián. a három népszerű előadás témája: muzsikáló természet, mozart-est, gershwin-est. a mozart-est műsorába egy szimfónia formaelemzéses bemutatásatis beiktatták. a 14-18 éves korúak részére rendezendő négyféle hangverseny-sorozat közül ez utóbbira a filharmónia különösen nagy súlyt helyez, mert ebben látja annak lehetőségét, hogy egyre több munkásfiatal váljék koncertlátogatóvá.

a főváros egyetemi és főiskolai hallgatói az ugynevezett felnőtt hangversenyeken is egyre nagyobb számban láthatók. idei „választékuk,, a szokásosnál is bőségeseb: az erkel színház hagyományos öt előadásból álló - döntően felnőtt hangversenyek megismétlésére támaszkodó - hangversenyek kivül kétfajta sorozatot indítanak számukra a kisz központi művészegyüttes hangverseny-termében . az egyik a már harmadik éve új zenei stúdió nevet viselő, hat előadásból álló sorozat, amely döntően a második bécsi klasszikus iskola mestereinek /webern, schönberg/ műveit hozza közelebb a fiatalsághoz. e hangversenyek mindegyikén egy-egy hasonló stílusirányzatot képviselő élő magyar zenészerző is bemutatkozik. az idén jeny zoltán, károlyi pál, ötvös péter, sári lászló és vidovszky lászló neve szerepel a műsorfüzetben. a kisz központi művészegyüttes hangverseny-termében indítandó másik - négy előadásból álló - hangverseny-sorozat ugyancsak a xx. század zenéjével ismerteti meg ezt a korosztályt. ez a - korunk zenéje című - hangverseny-bérlet azonban nem ragaszkodik egyetlen stílusirányzathoz, hanem teret enged a xx. század minden magyar és külföldi zenei irányzatának. külön érdekessége a sorozatnak, hogy szereplőit kizárólag nemzetközi zenei versenyek magyar díjnyerteseiből verbuválták.

az egyetemi és főiskolai hallgatók külön kérésére új kezdeményezésként a zeneakadémián három előadásból álló, orgona-estek címet viselő sorozatot rendeznek, amelynek mindegyikén xx. századi zenemű is szerepel. e sorozat közreműködői: kistétényi melinda, lantos istván és lehotka gábor.

az általános, középiskolás és egyetemi bérletek részletfizetési kedvezményrel az általános és középiskolák, egyetemek és főiskolák közönség szervezőinél, illetve az országos filharmónia vörösmarty tér 1. szám alatt lévő ifjúsági pénztárában válthatók meg.
/mti/

bb.5. csaknem 100 részvevő - rajt előtt a szigeti, casals, weiner verseny

1 ró/tm/hi/ok hgy

1973. szeptember 13.

12 sikeres nemzetközi találkozó után a hazai zenei közvélemény nagy várakozással tekint a budapesti zenei versenyek irodája rendezésében szeptember 15-30. között sorra kerülő casals-szigeti-weiner verseny elé. a magyar versenyek az évek során a legtekintélyesebb és legjobban rendezett nemzeti zenei találkozók rangját érdemelték ki: a szigeti hegedű - versenyre 21-en jelentkeztek a magyarországhoz sok emlékekkel fűződő casals nevet viselő gordonkaversenyre csaknem 50, s a weiner leó emlékére rendezett gordonkaversenyre 20 hazai és külföldi szölista, illetve együttes jelezte részvételét.

a versenyt elődöntőig, középdöntőt és döntőt a zeneművészeti főiskola termeiben tartják. a hegedűsök szeptember 14-én kezdődő versenyében minden versenyző számára kötelező két tétel eljátszása ysaye első szonátájából, a középdöntőben bartók szőlőszonátájának első tétele, illetve bach: sara-bande és bourrée a h-moll partitúrából szerepel a műsoron. a gordonkaverseny elődöntőjében bach:esz dur szivtje, preludeje, sara-bande és gigueje,, valamint weber-piatigorsky: adagio és rondo című műve, popper:hoheschule -no 20 /g-moll/ című kompozíciója szerepel, a középdöntőben bartók 1. rapszódiját, illetve farkas balladáját kell tolmácsolniuk a versenyzőknek, míg a döntő kötelező darabja kodály szőlőszonátájának első tétele lesz. a vonósnégyesek saját műsorral szerepelnek.

a verseny rendezőség neves pedagógusokat, művészeket és zenei szakembereket hívott meg a nemzetközi zsűriben való közreműködésre: az elnökök: kovács dénes kossuth-díjas kiváló művész, a zeneművészeti főiskola rektora, banda ede kossuth-díjas kiváló művész, a zeneművészeti főiskola tanára, és mi-hály andrás kossuth-díjas zenészerző, a zeneművészeti főiskola tanára lesz. a versenyrendezőség a gordonka és hegedűszakon 4-4 díjat, a vonósnégyesek számára két díjat tűzött ki. a pénztármakon kívül a győzteseket a rendezőség emlékéremmel, díszoklevéllel tünteti ki. azok a versenyzők, akik a középdöntőben részt vettek, emléklapot kapnak. a versenyt követő hetekben az országos filharmónia több szereplésre hívja meg a díjnyertéseket. a magyar hanglemezzártó vállalat lemezfelvételt készít a három versenyág első díjnyerteseivel./mti/

...-

bb.4. tanévnyitás az iskolarádióban

i nm/gk/hi/ok hgy

1973. szeptember 13.

megkezdődött a tanév az ország legnagyobb „tanintézetében”, az iskolarádióban, amely most ünnepli fennállásának 10. évfordulóját. az új tanév küszöbén a legfontosabb eredmények tartják az adások szerkesztői, hogy ma már a 6-18 éves korosztály minden évfolyamát átfogják műsoraikkal. havonta mintegy 1300 percben közvetíti információit az ország valamennyi iskoláskorú fiatalja számára a rádió speciális műsora.

a 6-10 évesek számára folytatják - elsősorban a tanyai kisiskolásoknak - a „nyitók”, sorozatot; ebben lesz olyan adás, amelyben az anyanyelv vagy a környezetismerete, vagy pedig éppen a matematika dominál. kísérletet tesznek egy-egy téma komplexebb bemutatására is. ezzel az a cél, hogy a gyerekeknek az iskolában és az iskolán kívül szerzett ismereteit összefoglalják. tovább ápolják a kisiskolások versmondó kultúrájának fejlesztését. ezért minden megyében keresnek néhány verskedvelő gyermeket és műsoruként elemzik majd versmondásukat. folytatódik a tavaly elkezdődött új ének-zenei műsor is, a tavalyi elsős anyagot megismétlik, a másodikosoknak pedig újat sugároznak. a zene iránt különösen érdeklődő kisfiúk és kislányok számára „hang-játék”, címmel önálló és napközi foglalkozásra is kiválóan alkalmas új zenei játék indul. az első osztályosoknak „tanuljunk magyarul”, címmel új szemléletű anyanyelvi sorozatot készítenek.

új sorozat indul történelemből és orosz nyelvből az v.-vi. osztályosok számára. az egyenként tízperces történelmi adásokban a letűnt korok hétköznapjaiból olyan történelmi érdekességeket mondanak el, amelyek a tankönyvekből általában kimaradnak, de amelyek biztosan számíthatnak a gyerekek érdeklődésére. ugyan csak az ötödik osztályosoknak új sorozatot terveznek „kezdjük az abc-vel”, címmel. ennek tematikája megegyezik és mintegy kiegészíti az iskolatelevízió ötödikes orosz nyelvleckéit. megismétlik - szintén ötödikeseknek - a „start”, címmel sorozatot, amelyhez az idén már magnószalag és szöveggönyv is kapható.

„vendégünk aesopus”, címmel a vii-viii évfolyamosok osztályfőnöki órából kapnak új műsorokat. a viii. osztályosok „zene”, verses földrajzkönyv, címmel új sorozatot hallhatnak, s folytatódik a „törd a fejed”, címmel matematikai és történelmi társasjáték is. a kémia, a biológia és technika iránt érdeklődőknek ajánlják a „napraforgó”, címmel adásokat.
/folyt.köv./

bb.4./tanévnyitás ... folyt./ok

a 14-18 éves korosztály számára új osztályfőnöki vitaindítók készültek, illetve a iv. osztályosoknak a világnézetünk alapjai című tantárgyhoz állítottak össze új sorozatot. /a világnézetű műsorok szövege az adások elhangzásával egyidőben megvásárolható könyv alakban és magnószalagon./ történelemből a középsikolásoknak elsősorban a 20 perces dokumentum-összeállításokat és a 40 perces „történelmi arcképcsarnok”, műsorait ajánlják a szerkesztők. továbbra is az idegen nyelvet tanulók segítségére siet a rádió. megismétlik a tavaly elhangzott „the missing jewel”, -t. „valentine voyage”, és „travel with us”, címmel új francia és angol társalgási sorozat indul. mindkettő a beszélt nyelv fordulataira épít, azok begyakorlását segíti elő.

új tematikával folytatódik az érettségizők és az egyetemi felvételizők számára szóló „kollégiumi órák”, címmű műsor, amelynek tavalyi adásait magnószalagon is meg lehet szerezni.
/mti/

...-

bb.6. a jános vitéz rajzfilmen- pályázat diákoknak

i szö/gk/hi/ok hgy

1973. szeptember 13.

az általános és középiskolás valamint szakmunkásképző intézeti diákok részére pályázatot hirdet a művelődésügyi minisztérium, a munkaügyi minisztérium, a kisz központi bizottsága, valamint a pannónia filmstudio. a pályázat címe: a jános vitéz rajzfilmen.

pályázni többféleképpen is lehet. elemző, értékelő írást lehet készíteni, amely a rajzfilmet az eredeti művel összeveti; pályázni lehet továbbá rajzzal vagy rajzsorozattal, amelyek alkalmasak az irodalmi mű alakjainak, helyzeteinek rajzfilmes feldolgozására. a pályázat terjedelme valamennyi műfajban kötetlen. a beküldési határidő is folyamatos, avégleges, összesített eredményt pedig 1974. június 15-én teszik közzé a sajtóban.

a pályázatokat zárt borítékban, név, lakcím, életkor és az iskola megjelölésével a pannónia filmstudio címére kell beküldeni. a helyezést elért pályázók oklevelet, könyv- és grafikai jutalmakat kapnak. a legjobb pályaművek beküldői külföldi társasutazáson vesznek részt./mti/

bb.7. fotószakkörvezetők továbbképzése

i zsu/tm/hi/ok hgy

1973. szeptember 13.

fotószakkörvezetők és fotóköri aktivisták részére továbbképző, illetve fotószakkörvezetői vizsgára előkészítő tanfolyam indul a fővárosi művelődési házban. a tanfolyam ebben a hónapban kezdődik és tavaszig tart. befejezésekor a hallgatók fotószakkörvezetői vizsgát tesznek, működési engedélyt kapnak. a mintegy 300 budapesti üzemben, gyárban és művelődési otthonban tevékenykedő amatőr fotószakkör színvonalasabb munkáját kívánja elősegíteni a művelődési ház a tanfolyam megszervezésével.

a most induló fotóköri továbbképzésre szeptember 12-én és 19-én személyesen lehet jelentkezni, 17-19 óra között a fővárosi művelődési ház fotótanácsánál./mti/

---

bb.8. tovább javítja a csepeli kerékpárgyár és a kereskedelem a hazai kerékpár-ellátást

i nni/pá/ok -cz

1973. szeptember 13.

a kerékpár idénycikk, ezért évente visszatérő gondot okoz a kereskedelemnek áprilistól szeptemberig a választékhány. különösen kevés a nyári időszakban a magyar, gyermek női és kemping kerékpár. ennek oka, hogy a csepeli kerékpár- és varrógépgyár először kénytelen az export tervét teljesíteni, így a hazai megrendelésnek nagyrészt a harmadik negyedévtől kezdve tudja szállítani.

az év hátralévő részében a csepeli gyár 95 ezer kerékpárt ad át a kereskedelemnek, ezen a mennyiségen belül növelik a női és gyermekkerékpárok arányát, és az oly népszerű kemping biciklikből négyszer annyit - 6300-at - szállítanak, mint az év eddig eltelt hónapjaiban. mivel idén már csak egy részét adják el a kerékpároknak, a kereskedelem a jövő év elején kedvezőbb összetételű raktárkészlettel rendelkezik majd, az import szovjet és jugoszláv kerékpárokkal - amelyeknek árát le szállították - együtt pedig ha nem is lesz teljes, de lényegesen bővebb lesz a kerékpár-választék a jövő nyáron az eddigieknél./mti/

- 8 -

tbb.3. könyvtárak segítsége a diákoknak - kötelező irodalmi gyűjtemény a központi könyvraktárban

i zsu/gk/hi/ok hgy

1973. szeptember 13.

a fővárosi szabó ervin könyvtár 116 fiókkönyvtára hasznosan segíti az új tanévben is az általános és középiskolák diákjait: a könyvtárak figyelemmel kísérik az iskolák tantervét, s a kötelező és ajánlott irodalmat megfelelő példányszámban a fiatalok rendelkezésére bocsátják. a kötelező olvasményokat külön polcra helyezik, hogy a diákok önállóan is könnyen megtalálják. segítik a tanulókat a lexikonok és szótárak is, amelyek szintén megfelelő példányszámban találhatók a könyvtárakban.

a felnőtt és gyermekkönyvtárak egyaránt gondot fordítanak arra, hogy a gyerekek megtanulják a helyes könyvtárhasználatot. szeptemberben kollektív könyvtárlátogatások kezdődnek, ezeket az osztályfőnökök és az iskolai könyvtárosok szervezik. játékos könyvtári foglalkozásokon sajátíthatják el az ifjú könyvtárlátogatók a lexikonok és katalógusok használatát. tizennyolc kerületi könyvtár 26 iparitanuló intézettel szocialista szerződést kötött, amelynek alapján biztosítják a kötelező irodalmat a tanulóknak. ezenkívül különböző témákból előadásokat, vetélkedőket, író-olvasó találkozókat rendeznek számukra. újdonságként az idén a központi könyvraktárban a kötelező irodalomból gyűjteményt állítanak össze, s ha a kerületi könyvtárból netán kifogy valamelyik kötelező olvasmány, a gyűjteményből azonnal pótolni tudják.

néhány könyvtár otthont ad egy-egy iskolai szakkörnek is. például a kispesti 25-ös könyvtárban tartja foglalkozásait a lendler jeno gimnázium történelem-szakköre, de van ugyanilyen pestlőrincen és a VIII. kerületben is. ezeket a foglalkozásokat rendszerint a könyvtárosok irányítják./mti/

---

bb.9. borsóaratógép a tengerentúlról

i sz/pá/ok hgy

1973. szeptember 13.

néhány nappal ezelőtt a hamburgi kikötőbe megérkezett az a különleges amerikai borsóaratógép, amelyet a mezőgazdasági gépkísérleti intézet gödöllői állomása rendelt egy neves amerikai mezőgazdasági gépgyártó cégtől. a gép hamburgból gödöllőre való szállítását a masped vállalta. a vasuti fuvarozás ritkán használt módszerével a borsóaratógép a közeljövőben állomáshelyére érkezik. a masped e különleges méretű / 10 méter hosszú és négy méter magas / haszonjárművet süllyesztett tengelyű vasuti kocsiban tudta csak utnak indítani, a nyugatnémet, az osztrák és a hazai vasuti hatóságok külön engedélyével egy előre meghatározott útvonalon./mti/

- 9 -

bb.10. ajándék a falusi könyvtáraknak

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 13.

a könyvkereskedelem átszervezésével megszűnt a szöv-
könyv /szövetkezeti könyvterjesztő vállalat/ s így a vidéki
könyvterjesztés teljes egészében a művelt nép könyvterjesztő
vállalat feladata lett. a szövkönyv egykori raktárkészletét
most ajándékként felajánlotta a falusi könyvtáraknak. így te-
kintélyes mennyiségű könyvhöz jutnak a többnyire alacsony könyv-
vásárlási kerettel rendelkező kisebb vidéki könyvtárak.

komárom megyében a megyei könyvtár szervezte meg az aján-
dék elosztását. 34 falusi könyvtár kapott több ezer első-
sorban mezőgazdasági szakkönyvet. rajtuk kívül a mezőgazdasá-
gi szakközépiskolák, technikumok és szakkönyvtárak is része-
sültek az ajándékból./mti/

--

bb.11. 1980-ra megoldják csepelen a bölcsődei és óvodai ellátást

i ni/tr/ok -cz

1973. szeptember 13.

kommunista szombatot tart szeptember 15-én, szombaton a
csepel vas- és fémművek mintegy 13 000 dolgozója. ebben az év-
ben ez lesz az üzemen a második kommunista szombat, amelynek
gazdasági eredményét, előreláthatólag 1,2 millió forintot böl-
csőde és óvoda építésére fordítják. a jövőben minden évben két
alkalommal dolgoznak a csepeliek szabadszombaton azért, hogy
1980-ig megoldják minden csepeli dolgozó gyermekének bölcső-
dei és óvodai elhelyezését./mti/

---

bb.12. autóspihenő a tihanyi akasztó dombon

vid/ok -cz

1973. szeptember 13.

a tihanyi félszigeten, a halászfaluhoz közeli akasztó
dombon alakítják ki a balaton vidék egyik legszebb autós-
pihenőjét. a domb oldalában már megépítették a beton alapzatú
autós parkirozót. a talpazatot ugynevezett áttört, illetve
lyukacsocs betonvázakból alakították ki, azért, hogy ez a te-
rület is gyepezhető legyen. a parkirozó betonalapzatá-
nak zöld gyeptégláinak színe miatt harmónikusán illeszkedik a
tájvédelmi körzetbe.

a parkirozó hely mellett, a domb oldalon erdei padokat és
asztalokat is felállítanak. később az autóspihenőig meghosszab-
bitják a községi vízvezeték is.

a tihanyi autóspihenő valamennyi munkálatát - terv szerint -
a jövő szezongig befejezik./mti/

- 10 -

bb.13. korán termő diófák a bolgár módszer alapján

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 13.

az ország egyik legnagyobb szövetkezeti faiskolájá-
val rendelkező rákóczi falvai rákóczi tsz új módszert honosi-
tott meg a hazai diótermés fellendítésére: korán termőre fordu-
ló csemetéket állít elő. a gazdaság vezetői értesülést sze-
reztek arról, hogy Bulgáriában a diófanemesítés jó módszerét
dolgozták ki: a kis csemetéket beoltják és ezzel megrövidítik
a termelőfordulás idejét. a szövetkezet faiskolájából tizen-
két munkást küldtek ki a baráti országba, hogy tanulmányoz-
zák és elsajátítsák a jó módszert. ma már tízezer számára neve-
lik a hazánkban eddig nem ismert diófafajta csemetéit. köz-
ismert, hogy a diófa elültetésétől számítva általában hat-nyolc
év alatt fordul termőre. az új csemeték már 3-4 év múlva ter-
mést hoznak s 18-20 évig intenzív hozamot biztosítanak. bul-
gáriában ekkor kivágják a fákat és az értékes faanya-
got butoralapanyagként értékesítik, amely tetemes jövedelmet
biztosít a mezőgazdasági üzemeknek. az ültetvényeket új cse-
metékkel pótolják. a szövetkezethez forduló vásárlókat megis-
mertetik a gazdaságos bolgár módszerrel./mti/

---

bb.14. csokonai-ünnepségeket rendeznek komárom megyében

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 13.

hajdu-bihar és somogy megye után komárom megyében is megyei
szervezőbizottság alakult csokonai vitéz Mihály születése
200. évfordulójának méltó megünneplésére. csokonai debrece-
ni volt, gondolatai egész életében visszatértek dunaalmásra,
szerelméhez, a híres Lilla-dalok ihletőjéhez, vajda Juliához.
az ünnepségeket is dunaalmáson rendezik majd. itt van vajda-
Julia sírja, s a faluban áll a költő szobra is. mindket-
tőt kegyelettel gondozzák az uttorók. néhány évvel ezelőtt pe-
dig csokonai-Lilla emlékszobát nyitottak. mindebben nagy
érdeme van dr. Ferenczy Miklósnak, a helyi körzeti orvosnak,
aki szenvedélyes amatőr régész, és a Lilla-hagyományok nagy
kutatója. a novemberi ünnepségeken beszámol majd legújabb ku-
tatási eredményeiről.

& hat

az évforduló alkalmából a hazafias népfront komárom me-
gyei bizottsága kiadja Ferenczy doktor legújabb könyvét, cso-
konai komáromban címmel. csokonai komáromban, az irodalmat
és költészetet kedvelők társaságában ismerkedett meg ugyanis
vajda Juliával, vajda Pál gabonakereskedő lányával. azután
többször is visszatért a városba, és itt alkotott verseivel
köszöntötte muzsáját. elválásukra is itt került sor, amikor Ju-
lia kijelentette, hogy máshoz megy feleségül. a csaknem száz-
oldalas könyvecske számos irodalomtörténeti és
helytörténeti fotókópiát is közöl. most jelenik meg például
először az a levél, amelyet csokonai 1798 január 28-án írt
Festetics grófnak: gazdaságvezetőnek ajánlkozott birtokára.
/mti/

- 11 -

bb. 15. a xix. század elejéből származó erdőháti istálló

vid/e fm -cz

1973. szeptember 13.

még az erdőháton is különlegességnek számító istállót vásárolt meg kismányményban a nyíregyházi jósa andrás muzeum. az istállót a xix. század elején építették, amikor az erdőhátat még nagykiterjedésű, összefüggő tölgyfaerdők borították, s az ott élő lakosság legfőbb építőanyaga a fa volt. fából készült ez az istálló is egyedülálló építési technikával: a tartó oszlopok vájtaiba durván faragott tölgyfadeszkákat helyeztek el, s azt zsilipelt boronafalnak nevezték.

az istálló bontását megkezdték és várhatóan még ez év őszén a nyíregyháza-sóstói falumuzeumban építik fel eredeti formájában. így a muzeum látogatói is megismerkedhetnek az erdőhát régi népi építészetének egyik érdekes emlékével. /mti/

---

bb. 16. óriási „műanyagpaplan,, a tiszameder erősítésére

vid/e fm -cz

1973. szeptember 13.

a kenderfonó és szövőipari vállalat szegedi jutaárugyárában szintetikus műanyagszövetből folyómeder-burkolást, illetve erősítést szolgáló óriási „műanyagpaplanok,, készítését kezdték meg az alsótiszavidéki vízügyi igazgatóság megrendelésére. a vízügyi szakemberek kísérlete szerint a paplanszerűen elkészített s egyenként több mint 50 négyzetméteres dupla műanyagszövet-darabokat a folyón betonnal töltik ki, ami a mélyben megvédi a medret a víz romboló hatásától. hasonló célra eddig óriási rőzseszőnyegeket alkalmaztak, amelyeket kövekkel süllyesztettek a mélybe. az új eljárás a hagyományosnál gyorsabbnak ígérkezik, s olcsóbb is, mert nem kell sokezer tonna követ nagy távolságra szállítani. a jutaárugyár egyelőre 30 ilyen „óriáspaplant,, készít a kísérletekhez. /mti/

---

bb. 17. könnyűszerkezeti elemekből jubileumi óvodák épülnek szolnokon

vid/e -cz

1973. szeptember 13.

könnyűszerkezeti elemekből építik és az év végén átadják szolnokon a város üzemének, vállalatának felajánlásaiból megvalósuló jubileumi óvodát. a város közelgő 900. jubileumi éve tiszteletére a kolozsvári uti új lakótelepen épül fel a száz személyes óvoda, amelynek költségeit a mezőgép vállalat és a megyei állami építőipari vállalat fedezi. a korszerű szerkezeti elemekből álló épületben az óvodás csoportok termei és kiszolgáló helyiségek mellett tágas tornaterem és napozó is helyet kap.

/folyt.köv./
8.10/e

- 12 -

1000g

bb. 17. /könnyűszerkezeti...folyt./e

hamarosan megkezdik a másik, ugyancsak száz helyes, hasonló technológiával készülő centenáriumi gyermekintézmény építését: az ehhez szükséges ötmillió forintot, többek között a 7-es volt vállalat és a megyében működő két olajipari vállalat ajánlotta fel. a tervek szerint 1975-re még egy jubileumi gyermekintézmény készül el szolnokon, a vörös csillag uton egy 60 személyes bölcsődét építenek vállalati erőből. /mti/

---

bb. 18. maguknak építettek

vid/e -cz

1973. szeptember 13.

Zalaegerszegen ezekben a napokban újabb 82 lakásba költöztek be a tulajdonosok. az eset nem különleges, hiszen a gyors ütemben fejlődő, iparosodó városban gyakoriak az új létesítmény-avatások: lakóház, üzem, iskola, stb. ezt a 82 lakást azonban maguknak emelték a zala megyei állami építőipari vállalat dolgozó. a vállalati kölcsönrel, saját tervezéssel és munkával emelt társasházzal lényegesen enyhültek az építőmunkások lakás-gondjai, a város pedig korszerű, szép létesítménnyel gyarapodott. /mti/

---

bb. 19. napi 200 000 literes tejporító üzemet létesítenek zalaegerszegen

vid/e -cz

1973. szeptember 13.

a zala megyei tejipari vállalat és a phylaxia közös anyagi erőforrásból naponta 200 000 liter főlözött tej feldolgozására alkalmas porító üzemet létesít a zalaegerszegi sajt- és vajgyár területén. a főlözött, ugynevezett soványtejből takarmánytápok előállítására alkalmas tejpört készítenek. a 73 000 000 forintos költséggel épülő tejporító üzem a jövő év második felében készül el, s kezd meg a termelést. a zalai tejipar és a phylaxia között azonban máris megkezdődött az együttműködés, a tejipar rendelkezik ugyanis egy sűrítőberendezéssel, amivel 35 százalékos tejsűrítményt állítanak elő, s amíg a zalaegerszegi új gyár elkészül, addig a phylaxia végzi ennek a porítását. /mti/

8.15/e

- 13 -

1000g

bb. 20. dió- és gesztenyetelepítések a dunántúli megyékben

vid/e -cz

1973. szeptember 13.

az elkövetkező években veszprém, zala, fejér, komárom és győr megyében a gyümölcsstelepítések „főszereplője”, a dió és a gesztenye lesz. ez a két gyümölcsfajta évről-évre a hiánycikkek listáján szerepel. termesztésükre az ültetvénytervező vállalat északdunántúli központjának szakemberei a dunántul legalkalmasabb vidékeit jelölték ki. talajvizsgálatok, helyszíni szemlék alapján a diótelepítésre 1600 holdat, a gesztenyetelepítésre pedig 6 000 holdat irányoznak elő. a következő években e célnak megfelelően ösztönzik a szaporítóanyag előállítását. a több évre szóló telepítési program megvalósításához az egyes tájegységeken már hozzáláttak. /mti/

---

bb. 21. bontják a székesfehérvári gázgyár 10 000 köbméteres tartályát

vid/e -cz

1973. szeptember 13.

eltűnik a városi gázszolgáltatás utolsó „tanuja”, székesfehérvárott: bontják a gázgyár 10 000 köbméteres tartályát. az üzem „óriásának”, szétszerelését az tette lehetővé, hogy székesfehérvár teljes egészében átállt a földgázfogyasztásra, megszűnt a városi gázszolgáltatás. így az óriás tartályra már nincs szükség. a hatalmas hengert előreláthatólag még ebben a hónapban szétszerelik.

székesfehérvár egyébként évente 95 millió köbmétert fogyaszt földgázból. /mti/

---

bb. 22. hazai gasztronómiai inyenccségek, külföldi vendégszakácsok, szakmai tanácskozások a „vendégül lát borsod”, idei rendezvényein

vid/e fm -cz

1973. szeptember 13.

a borsod megyei tanács kereskedelmi osztályának szervezésében a vendéglátóipari, valamint a lakosság ellátásában résztvevő vállalatok részvételével az idén hetedik alkalommal rendezik meg a „vendégül lát borsod”, eseménysorozatát.

a szeptember 20-tól október 7-ig tartó program elkészült. eszerint a megye csaknem félszáz településén, így elsősorban miskolcon, tokajban, aggteleken, kazincbarcikán megközelítőleg 200 cukrászati és hidegkonyhai bemutatót, vadas- és halvacsorát, műsoros esteket, árubemutatókat és kóstolókat tart több mint 60 vállalat és általános fogyasztási szövetkezet.

/folyt.köv./
8.25/e

- 14 -

10^hog

bb. 22. /hazai gasztronómiai...folyt./e

az idén 14 helyi fogyasztási szövetkezet rendez különböző bemutatókat, elsősorban a háziasszonyok második műszakjának megkönnyítésére.

a korábbi évekhez hasonlóan vendégszakácsok is szerepelnek a programban. így többek között miskolcon osztrák, répáshután szlovák szakácsok szolgálnak fel ételkülönlegességeket. a terített asztalokról nem hiányoznak majd a speciális zempléni, ananuji és bükki ételek sem. mezőkövesden matyó-, tokajban pedig tiszai halétel-különlegességeket tálalnak majd fel.

a „vendégül lát borsod”, rendezvénysorozat alkalmából mezőkövesden matyó lakodalmast, a fennállásának 900. évfordulóját ünneplő tokajban pedig szüreti mulatságot rendeznek.

a régi magyaros konyha különlegességeinek bemutatása mellett olyan vacsoraesteket is szerveznek, amelyek a korszerű, egészséges táplálkozást népszerűsítik.

több mint tíz szakmai tanácskozásra is sor kerül. megvitatják problémáikat a szocialista brigádok, a vendéglátóipar fiatal dolgozói, találkoznak a vendinform kereskedelmi vezetői és ankétot tartanak a szakmunkás- és vendéglátóipari szakemberképzésről is. /mti/

---

bb. 23. csökkent a súlyos közlekedési balesetek száma szolnok megyében - trafipaxszal fényképezik le a gyorsajtókat

vid/e fm -cz

1973. szeptember 13.

a legtöbb gyorsan hajtó gépjárművezető budapesti, illetve pest megyei lakos -, állapították meg a szolnok megyei rendőrfőkapitányság közlekedési csoportjának a nyári hónapokban végzett nagyarányú ellenőrzései során. júniustól szolnok megyében is használják a fényképezőgéppel kombinált radarberendezést, az úgynevezett trafipaxot. elsősorban a lakott területeken és a nagyforgalmu közutvonalakon ellenőrzik a személygépkocsira szerelt mérőberendezéssel a gépjárművek sebességét. négy hónap alatt 1 200 fényképet készítettek a megengedettnél gyorsabban közlekedő járművekről, s az esetek túlnyomó többségében pénzbírságot szabtak ki a gépjárművezetőkre.

/folyt.köv./
8.30/e

- 15 -

10^hog

bb. 23. /csökkent a súlyos...folyt./e

a tapasztalat szerint vasárnap délután követik el a legtöbb gyorshajtással összefüggő szabálysértést, elsősorban a hétvégi kirándulásokról hazafelé tartó budapesti lakosok hajtának a megengedettnél gyorsabban. az esetek csaknem felében pest megyei, 300 alkalommal budapesti lakos volt a szabálytalan gépjárművezető. a megszigorított ellenőrzéseknek és a példás pénzbüntetéseknek tudható be, hogy szolnok megyében az év első nyolc hónapjában lényegesen csökkent a halálos és súlyos sérüléssel végződő közlekedési balesetek száma. /mti/

---

bb. 24. munkaegészségügyi vizsgálat a bükki „favágóknál”,

vid/e fm -cz

1973. szeptember 13.

a borsodi erdő- és fafeldolgozó gazdaságban az utóbbi tíz évben végrehajtott műszaki fejlesztés során az ősi fakitermelő szerszámot, a fejszét már csak „kisegítőnek”, használják. a fadóntásnál, darabolásnál, gallyazásnál elfoglalta helyét a motorfűrész. a bükki és a zempléni erdőkben megközelítőleg 200 brigád dolgozik a motorfűrészekkel. a korszerű munkaeszköz azonban a régivel eltérő munkahelyi ártalmakat okoz, elsősorban rezgése, valamint zajhatása miatt.

a borsodi erdő- és fafeldolgozó gazdaság - az erdészeti tudományos intézet szakembereinek bevonásával - ezért munkaegészségügyi vizsgálatnak vetette alá a motorfűrészszel dolgozókat. a különböző vágásterületeken dolgozó brigádok tagjainál műszerekkel mérték többek között a vibráció okozta ártalmak hatását, annak mértékét, és megvizsgálták hallásukat is. a vizsgálatok alapján írják elő, hogy a motorfűrész kezelője a nyolcórás műszak alatt milyen időközökben váltsák egymást és milyen védőeszközt használjanak a zajártalom ellen. /mti/

8.35/e

- 16 /

10⁴⁰g

bb. 25. közlekedési balesetek

gg/tm/e hgy

1973. szeptember 13.

súlyos karambol az m 7-esen

pest megyében, érdektérségében az m-7-es úton melhardt istván 35 éves gépkocsivezető, csákberényi lakos a volán autóbusszal, amellyel az egyesült villamosipari gépgyár dolgozót szállította, nekiütközött az előtte álló és jelzőrrel/biztosított, az utépitéshez anyagot szállító tehergépkocsinak. a baleset következtében a betonutépitő vállalat dolgozóinak közül gróf imre 54 éves segédmunkás felsőnyéki, illés imre 62 éves segédmunkás apagyai lakos a helyszínen, borbély kálmán 25 éves segédmunkás, tabajdi lakos kórházba szállítás után meghalt, poór józsef 40 éves kubikos, apagyai lakos életveszélyes sérülést szenvedett. az autóbusz utasai közül náagl mária 23 éves betanított munkás vértessboglári, kondor józsef 49 éves segédmunkás nagykanizsai lakos életveszélyes, sisák istván 45 éves segédmunkás, huszár mária 19 éves betanított munkás, csákberényi, varga ilona 24 éves betanított munkás tabajdi, szente lajosné 46 éves betanított munkás és lázár ferencné 35 éves betanított munkás alcsúti lakos súlyos, nem életveszélyes és további tíz utas könnyű sérülést szenvedett. a rendőrség őrizetbe vette az autóbussz vezetőjét.

x x x

borsod megyében miskolc belterületén rácz jános 36 éves gépkocsivezető, miskolci lakos a helyi köztisztviselési hivatal személygépkocsijával rátolatott skalinczki ferenc 46 éves rakodómunkás igrici lakosra, aki a helyszínen meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására vizsgálat indult.

heves megyében gyöngyöshalász és atkár között dr. nagy mátyásné 52 éves bátori lakos személygépkocsijával szabálytalan előzés közben utmenti fának ütközött. a baleset következtében a gépkocsi utasa, simon istvánné 70 éves tsz-tag, kiskunfélegyházi lakos olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a gépkocsivezetőt súlyos állapotban szállították kórházba.

/folyt.köv./

10.07/e

- 17 -

10⁴⁰g

bb. 25. /közlekedési...folyt./e

pest megyében, dabas határában mangu marin 52 éves gépkocsivezető, román állampolgár, bukaresti lakos pótkocsis tehergépkocsival előzés közben nem tartotta be az oldaltávolságot, és elütötte a vele azonos irányban haladó hajdu mihály 65 éves nyugdíjas helyi lakos kerékpárost, aki életveszélyes sérülést szenvedett. a baleset után a gépkocsivezető segítségnyújtás nélkül továbbhajtott. a rendőrség elfogta és eljárást indított ellene.

a xviii. kerületben, a vörös hadsereg útja és eke utca kereszteződésében a 8 éves makula ferenc budapesti lakos szabálytalanul haladt át az uttesten és egy személygépkocsi elütötte. a mentők súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

László zsuzsanna 27 éves budapesti lakos a 2. kerületi beművelés utca és kandó kálmán utca kereszteződésében vezetés közben elaludt és személygépkocsijával egy lámpatartó vasoszlopnak ütközött. súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel kórházba szállították.

taba László 30 éves budapesti lakos a 11. kerület szilágyi erzsébet fasor 16. szám előtt az általa vezetett taxival szabálytalan fordulás közben összeütközött egy motorkerékpárral. a motorkerékpár vezetője, bayer emil 54 éves főeladó, budapesti lakos súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállították.

a vi. kerületben, a népköztársaság útja és sziv utca kereszteződésében bellér tamás 27 éves raktáros, budapesti lakos személygépkocsijával a kötelező megállást elmulasztotta és elütötte a 74 éves szegletes károlynét, akit a mentők súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba.

a xviii. kerületben, a vörös hadsereg útja és a baross utca kereszteződésében szénási anna 31 éves tisztviselő, budapesti lakos az általa vezetett személygépkocsival szabálytalan előzés közben - utkereszteződésben és kijelölt gyalogátkelőhelyen - elütötte szőnyi imre 79 éves budapesti lakost, akit a mentők súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel kórházba szállítottak. /mt1/

...-

10.12/e

- 18 -

10h0g

bb. 26. nem okozott balesetet a vonatkisiklás

gy/tm/e hgy

1973. szeptember 13.

szerdán délután 14 óra 10 perckor cegléd és abony között egy tehervonat három kocsija jármű-műszaki hiba miatt kisiklott és a vonal egyik vágányát 700 méter, a másikat 25 méter hosszúságban megrongálta. ugyancsak megrongálódott a vonal villamos felsővezetéke is. a pálya helyreállításához a más dolgozói azonnal hozzáfogtak. a bal vágányt este fél 9-kor, a jobb vágányt csütörtökön hajnali 2.10 órára ismét átadták a forgalomnak. a tehervonat három kocsijának kisiklása személyi sérülést nem okozott. /mt1/

...-

bb. 27. szeptember 15-től új forgalmi rend a margitszigeten

t -don/tm/e hgy

1973. szeptember 13.

egy korábbi döntés alapján szeptember 15-től a margitszigeten új forgalmi rend lép életbe. erről tájékoztatták az újságírókat a városházán.

az intézkedés szerint szombaton reggel 6 órától a margitszigeten - kivéve a nagyszállóhoz és az épülő gyógyszállóhoz vezető utszakaszokat - tilos a járműforgalom.

a személygépkocsik a sziget északi oldalán, az árpád-hídon át közelíthetik meg a nagyszállót. az itt kialakított parkolóhoz 300 gépkocsi elhelyezésére alkalmas. a parkolási díj egy órára 2 forint. a sziget parkolóhelyein reggel 6 órától este 11 óráig tartózkodhatnak az autók. a palatinus strandot, az éttermet, a csónakházat, a szabadtéri színpadot, valamint a tenisz-stadiont autóval nem lehet megközelíteni. ezekhez a létesítményekhez vezető utvonalakra behajtani és a szigeten a parkolóhelyek kivételével megállni tilos. a palatinus strandnál lévő taxiállomást megszüntették. az autótulajdonosoknak parkolóhelyül a duna két alsó rakpartját, elsősorban pedig a szigettől északra lévő területet javasolják.

a margitsziget közlekedését autóbuszok bonyolítják le. a budapesti közlekedési vállalat az itteni 26-os járatot sűríti, a buszok számát kétszeresére emeli. a forgalomtól függően tartalékjárművek is készenlétben lesznek.

I. felcsú

/folyt.köv./

11.00/e

- 19 -

11h0g

bb. 27. /szeptember 15-től...folyt./e

a margithidről pest irányából kizárólag a bkv autóbuszai és a taxik hajthatnak be. az engedéllyel rendelkező tehergépkocsik, valamint a városnéző turista autóbuszok - a személygépkocsikhoz hasonlóan - az árpád-hidről közelíthetik meg a szigetet.

a bkv a mikrobuszokat szintén sűriti. rendszeres átkelőjáratok közlekednek a nagyszombat utca és a palatinus strand, a szent istván park és a kaszinó, valamint a jászai mari tér és a kaszinó között. a margitsziget levegőszennyeződésének további csökkentése érdekében jövőre gázüzemű autóbuszokat terveznek forgalomba állítani. /mti/

---

bb. 28. kedvezőtlen adottságu termelészövetkezetből dinamikusán fejlődő gazdaság - a gyógynövénytermesztés többszörös haszna

i ni-sz/tr/e hgy

1973. szeptember 13.

az agromasexport ,73 nemzetközi mezőgazdasági és élelmezési ipari gép- és műszerkiállítás és vásáron a szilasmenti mgtsz többek között gyógynövényeket és azokból készített illóolajakat állított ki. ezeknek a termékeknek a nagyrészt a medimpex exportálja.

a szilasmenti mgtsz először 1965-ben próbálkozott homokos, kavicsos domboldalain gyógynövénytermesztéssel, és azóta a vetésterület felén már meghonosították az új növénytermelési kultúrát, 1980-ig a termőterületük 80 százalékán természetesen kamillát, levendulát, orvosi zsályát és más gyógynövényeket. 1965-ben egy katasztrális holdról 1670 forint jövedelmük volt, az országos átlag akkor 3159 forintot tett ki. 1972-ben viszont a tsz az országos holdankénti átlagbevételnek hatszorosát produkálta. a melléküzemágak nyereségéből felépítettek egy modern illóolaj-lepárló üzemet, 250 személyes ebédlővel, öltözővel, mosdóval és fürdővel. most épül a három helyiségből álló könyvtáruk. a dinamikusán fejlődő gazdaságban 1965-ben 300-an dolgoztak, ma 749-en és ebből 79-en diplomával rendelkeznek. egyre több vadontermő gyógynövényt „házasítanak”, termelnek nagyüzemi módon. legújabb terméküket, a kamillacseppet októberben kezdik árusítani, amely teához, csecsemőfürdetéshez, hajápoláshoz használható, és tovább növelik illóolaj-termelésüket is.

/folyt.köv./
11.05/e

- 20 -

1150g

bb. 28. /kedvezőtlen adottságu...folyt./e

világszerte keresett termék az illóolajat tartalmazó magyar gyógynövény -, mondták el a medimpex-nél az mti munkatársának -, exportja az utóbbi nyolc évben másfélszeresére nőtt. a hazai igények kielégítése mellett az export tovább növelhető a következő években.

a gyógynövénytermesztéssel foglalkozó kedvezőtlen adottságu termelészövetkezetek - mint a szilasmenti mgtsz - a jövőben tovább erősödhetnek állami támogatás nélkül, gyógynövény- és illóolaj-exportjuk pedig tovább javítja külkereskedelmi aktívumukat. /mti/

---

bb. 29. megkezdődtek az üzemi próbák a dunai vasmű horganyzó üzemében

vid/e ká hgy

1973. szeptember 13.

befejező szakaszához érkezett a dunai vasmű tűzhorganyzó üzemének szerelése: megkezdték a gépi berendezések és automatikák próbáját. a kohászati kombinát legújabb üzemegységében az acélszerkezeti elemeket horganyozzák. a 3 000 négyzetméteres csarnokban a legkorszerűbb technológiát valósítják meg. a földgáztüzelésű kádakban öt tonna sulyu, 12,5 méter hosszú munkadarabokat is kezelhetnek. az anyagmozgatást teljes egészében gépesítik. a gyár szakemberei kidolgozták a horganyzott felület festésének üzemi módszerét is. a dunaujvárosi kombinát új üzemét október elején adják át. /mti/

---

bb. 30. óriás burgonyák

vid/e ká hgy

1973. szeptember 13.

rendkívüli burgonyatermést takarítanak be a szabolics megyei eperjeskei alkotmány termelészövetkezetben. a holland jarla fajta 130-140 dekás gumókat növelt, de a 150 dekás burgonyák sem ritkák. a megmért legnagyobb gumó sulya 192 deka. ebből a fajtából 8 hektárt ültettek be, s az átlagtermés 526 mázsa. a 29 hektáron termelt desire - ugyancsak holland fajta - burgonya 240 mázsát ad hektáronként. a jarla a gülbabával, a desire a kisvárdai rózsával azonos minőségű. a szövetkezet jövőre 300 holdat szándékozik beültetni az említett intenzív fajtákkal. /mti/

11.50/e

- 21 -

1235g

bb. 31. műszaki átadás a villamoszigetelő és műanyaggyár 3-as számú kisvárdai gyáregységében

vid/e ká hgy

1973. szeptember 13.

a villamoszigetelő és műanyaggyár hármas számú kisvárdai gyáregységében csütörtökön került sor a műszaki átadásra. az 1971. óta részlegesen üzemelő kisvárdai gyáregység 150 millió forintos költséggel épül, s ebből 67 millió forint volt az építésre előirányzott összeg. elkészült a három, egyenként majdnem 3 000 négyzetméteres szerelőcsarnok, az irodai és szociális helyiség, ugyancsak felépült a kazánház és egyéb kiszolgáló létesítmény. a berendezéseket folyamatosan szerelik, a gyár teljes kapacitással 1975-ben termel, s akkor mintegy 450 embert foglalkoztat majd. /mti/

---

bb. 32. tilolják a kender borsodban

vid/e ká hgy

1973. szeptember 13.

borsod megye zempléni részén, az ugynevezett hegyközben még ma is élő mesterség a kenderfeldolgozás. a hegyek közé zárt 12 településen, így többek között óhután, közép-hután, mogyoróskán, regécen, ahol a családok 100-200 négyszögölnyi parcellákon termelik a rostkendert, megkezdték a kender tilolását.

a kenderfonalat a téli estéken házilag dolgozzák fel az ugyancsak házilag készített eszközökön. férfiak faragják ki az orsót, a rokkát, állítják össze a szövőszéket, az „osztóvátát”, amely szinte egyetlen házból sem hiányzik. nem egy helyen 200 évnél régibb szövőszékek készülnek a házivásznat. zsákok, asztal- és kenyérfelkészítők készülnek a lenvászónból. /mti/

---

bb. 33. finnországi vendégszereplésre utazott a diósgyőri vasas kórus

vid/e ká hgy

1973. szeptember 13.

a második vasas dalosünnepen résztvett és fellépett miskolc finnországi testvérvárosának, tamperének munkáskórusa is. a látogatás viszonzásaként csütörtökön egyhetes finnországi vendégszereplésre utazott a diósgyőri gyárak bartók béla művelődési központjának 60 tagu vasas vegyeskara. a kórus az üzemi hangversenyeken kívül fellép többek között tamperében, valamint helsinki-ben. műsorukon kodály- és bartók-feldolgozások szerepelnek. /mti/

11.55/e

- 22 -

1235 g

bb. 34. „szülők hiradója,, - 100 000 családnak

1 tf/gg/e hgy

1973. szeptember 13.

ismét megvalósult egy ajánlás azok közül a kezdeményezések, jogos kívánságok közül, amelyeket a szülők parlamentje fogalmazott meg: „szülők hiradója,, címmel megjelent az az időszak tájékoztató kiadvány, amelyet ezután 100 000 fővárosi családhoz juttat el a hazafias népfront budapesti bizottsága és a fővárosi egészségnevelési központ. gyermeküket, gyermekeket nevelő felnőttek - a jó egy évvel ezelőtt tartott első össz-budapesti szülői tanácskozás résztvevői - kérték ezt a tájékoztatót és kapják a jövőben rendszeresen.

tizennégy oldalon jelent meg most a „szülők hiradója,, a közoktatással kapcsolatos új rendelkezések, az iskolák gondjai, a pedagógiai tudomány hírei, a társadalmi élet igényei, a közösségi segítség sokfajta lehetőségei, az egészségvédelem, az erős, munkabíró ifjúság nevelésének módszerei - ilyen témájú cikkek töltik meg a hasáboakat. a kiadvány foglalkozik az iskola belső életének időszerű gondjaival, az új tanítási és tanulási módszerekkel, a szülők és az iskola együttműködésének korszerű lehetőségeivel. szól az ifjúsági szervezetek életének, munkájának napirenden lévő kérdéseiről - ezzel is segítve a szülők részvételét a gyerekek életében. a „hiradó,, beköszöntő cikkét dr. gosztonyi jános művelődésügyi miniszterhelyettes írta „a szülői ház és az iskola,, címmel. /mti/

---

bb. 35. jogi könyvfórum

t tf/tm/e zs hgy

1973. szeptember 13.

a közgazdasági és jogi kiadó, közösen legnagyobb forgalmazó partnerével, az állami könyvterjesztő vállalattal jogi könyvfórum megrendezését kezdeményezte. egyfelől az utóbbi évek szakkönyvtermését értékelték, másfelől a jogi könyvkultúra - választékbővitéssel, az időszerű témákat feldolgozó kötetek minél gyorsabb kiadásával történő - javítását szorgalmazták a szakmai tanácskozással, amelyre csütörtökön került sor a vörösmarty téri kulturális központban.

/folyt.köv./
12.30/e

- 23 -

1255 g

bb. 35. /jogi...folyt./e

dr. szilbereky jeno igazságügyminiszter-helyettes az anké-
ton tartott vitaindítójában elmondta, hogy az idén eddig 28 jogi
munka - monográfia, kommentár, kézikönyv, jogszabály-gyűjtemény,
ismeretterjesztő kiadvány - jelent meg. a jogász-társadalmon
tulmenően a közönség széleskörű tájékozódását is elősegítik a
változatos műfajú jogikönyvek; például olyanok, mint a közelmult-
ban megjelent munka a közúti közlekedési balesetek megelőzésének
kriminológiai és büntetőjogi eszközeiről, egy másik a gyermek
családi jogállásáról. népszerű - kis formátumu - könyvekben soro-
zatban adják közre az új jogszabályokat, mindenekelőtt a törvé-
nyeket. a szakemberek és a jogélet iránt érdeklődők okkal szorgal-
mazzák, hogy az államélet fejlesztésében, a szocialista demok-
rácia szélesítésében gyakorlati segítséget, elméleti felké-
szültséget adó jogi szakkönyvek olyan nyomdai „átfutással”, je-
ljenjenek meg, hogy a témák ne veszítsenek aktualitásukból. szak-
mai berkekben és a közéletben egyaránt „munkaeszköz”, a fris-
sen elkészülő jogi kiadvány. /mti/

---

bb. 36. időjárásjelentés

hgy/e

1973. szeptember 13.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 13-án, csütör-
tökön 12.00 órakor:

az évszakhoz képest hűvös idő

a kelet-európa fölött örvénylő alacsony nyomású légköri
képződmény nyugati oldalán továbbra is sarkvidéki származású hideg
levegőhullámok áramlanak szárazföldünk középső és délkeleti
részei fölé. a hideg levegővel elárasztott területeken a hőmér-
sékletek jóval az évszaknak megfelelő érték alatt maradnak. finn-
országban és a szovjetunió európai területének északi térségén
napközben sem éri el a hőmérséklet a 10 fokot és éjszaka szinte
mindenhol fagypontra alatti hőmérsékleteket mérnek. az igen meleg
nyári időjárás az ibériai-félszigetre és olaszország déli felére
korlátozódott. a kárpát-medencének és környékének időjárását a

sarkvidéki származású hideg levegőhullámok határozzák meg. így
hazánkban az elkövetkező nap folyamán folytatódik a változékony,
hűvös idő.

hazánkban szerdán napos, száraz, de az évszaknak megfelelő-
nél kissé hűvösebb volt az idő. a sok napsütés sem volt elegendő
ahhoz, hogy a hőmérsékleti maximumok 19-22 foknál magasabban ala-
kuljanak. ma az éjszakai lehülés erős volt. hajnalban az ország
területén 3 és 12 fok közötti hőmérsékleteket mutattak a hőmérők.
délelőtt felhőátvonulások voltak, de esőt sehonnan sem jelentet-
tek. az északnyugati, északi szelet néhány helyen erős lökések
kísérték. 11 órára 15-19 fokra melegedett fel a levegő.

/folyt.köv./
12.55/e

- 24 -

13⁵⁵g

bb. 36. /időjárás...folyt./e

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 15.5 fok
volt, a százéves átlagnál 2.0 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 18 fok volt, a tenger-
szintre átszámított légnyomás 765 milliméter, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 18 fok
volt.

várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, szórványo-
san kisebb esők. mársékelt, napközben megélénkülő, helyenként át-
menetileg megerősödő északnyugati, északi szél. az évszakhoz ké-
pest hűvös idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 5-10,
legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 17-21 fok között.

távolabbi kilátások kedd reggelig:

változó mennyiségű felhőzet, az időszak végén eső. a hűvös
idő tovább tart. legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek: eleinte
6-9, később 9-13 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet
17-22 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 milliméter/
csapadék az ország területének 30 százalékán várható, az időszak
második felében.

a duna vizállása budapestnél 112 centiméter. /mti/

---

bb. 37. a belföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke szeptem-
ber 13-án 13.00 óráig:

se/e hgy

1973. szeptember 13.

1. lakóbizottságok
2. ifjúsági hangversenyek
3. irodalmi gyűjtemény
4. iskolarádió
5. budapesti zenei versenyek
6. pályázat diákoknak
7. fotoszakkörvezetők továbbképzése
8. kerékpárellátás
9. borsóarató gép
10. ajándék a falusi könyvtáraknak
11. csepeli bölcsődei ellátás
12. autóspihenő
13. korán termő diófák

/folyt.köv./

13.00/e

- 25 -

13⁵⁵g

bb. 37. /hirjegyzék...folyt./e

14. csokonai-ünnepség
  15. 19. századi istálló
  16. a tiszta-meder erősítése
  17. óvodák épülnek szolnokon
  18. új lakások zalaegerszegen
  19. tejporító üzem
  20. gesztenyetelepítések
  21. bontják a fehérvári gáztartályt
  22. „vendéglát borsod,,
  23. trafipaxszal fényképezik a gyorsajtókat
  24. munkaegészségügyi vizsgálat
  25. balesetek
  26. vonatkisiklás
  27. a margitsziget forgalmi rendje
  28. gyógynövénytermesztés
  29. üzemi próbák a dunai vasműben
  30. óriás burgonyák
  31. műszaki átadás
  32. tilolják a kendert
  33. finnországba utazott a diósgyőri kórus
  34. „szülők híradója,,
  35. jogi könyvfórum
  36. időjárás
  37. hirjegyzék
- /mti/

---

bb. 39. vízminőségi laboratórium szolnokon

bid/e ká hgy

1973. szeptember 13.

a szolnoki tiszaparton elkészült a közép-tiszavidéki víz-
ügyi igazgatóság új vízminőségi laboratóriuma. a nyolc és fél-
millió forint költséggel épült laboratóriumban korszerű műsze-
rek szolgálják a vizek védelmét. az ivóvíz, az öntözővíz és a
szennyvíz vegyszeres laboratóriumi vizsgálata mellett bioló-
giai elemzésekre is lehetőségük lesz a vízminőségi felügyelet
munkatársainak. /mti/

13.25/e

-26-

13²⁵g

felhasználható: a minisztertanács üléséről szóló

-----
kommuniké után
-----

bb 38. az energiahordozók termelése és behozatala biztonságos
téli ellátást tesz lehetővé- jelentés az energiaellátás hely-
zetéről és a téli felkészülésről

i sb/tr-ju hgy

1973. szeptember 13.

az energiaellátás helyzetéről és az 1973/74. évi téli
felkészülésről a minisztertanács elé terjesztett jelentés többek
között megállapítja, hogy a népgazdaság tüzelőanyag-ellátása
az év eddigi időszakában alapvetően kiegyensúlyozott, és már meg-
tették a téli felkészülés érdekében szükséges intézkedéseket
is. ennek megfelelően az energiahordozók termelése és beho-
zatala fedezi a felhasználók szükségletét és lehetővé teszi,
hogy kellő időre tárolják a biztonságos téli ellátáshoz szük-
séges készleteket. többek között ezt a megállapítást támasztja
alá, hogy a hazai szénbányászat az ideiglenes módosított előírány-
zatát várhatóan 237.000 tonnával túlteljesíti, s jövő év el-
ső negyedében is - az előzetes számítások szerint - többet
szállíthatnak az országnak, mint ez év azonos időszakában.
a hazai termelés és a behozatal összességében kielégíti a
várható téli szénigényeket.

a gázolaj-és a bitumenigények növekedésével igyekezett
lépést tartani a kőolajfeldolgozó ipar is, mert mintegy két-
százezer tonnányi termékkel többet állít elő az ideiglenes
előíránynál. meghatározták már a jövő év első negyedévi
feldolgozáshoz szükséges kőolajimportot is, amelyhez ezuttal
is nagy segítséget nyújt a szovjetunió. az ideiglenes fűtőolaj-
ellátás zavartalan volt, de a mezőgazdaságnak esetleges többlet-
gázolajfelhasználása a fűtési idény kezdetén átmenetileg prob-
lémát okozhat a lakosság ellátásában, amit viszont enyhíteni
lehet a szállítási kapacitások növelésével. az elosztást se-
gíti, hogy az áfor intézkedési terve szerint október 1-ig a
háztartási tüzelőolaj értékesítésére újabb 3000 elárusítóhelyet
létesít, s így ezen a télen már összesen 3.450 helyen szerezheti
be a fűtőolajat a lakosság. a jelentés kitér arra is, hogy a
földgázfogyasztók igénye a gázprogramban foglaltaknak meg-
felelően alakult, és tervszerűnek mondható a termelés is.

/ folyt. köv./

13.45/ju

- 27 -

14⁰⁸g

bb 38. / az energiahordozók ... 1. folyt./-ju

a jelentés szerint az őszi-téli villamosenergiaellátásban számolni kell azzal, hogy a csúcsterhelés a múlt évihez viszonyítva 8,7 százalékkal növekszik. a dunamenti hőerőmű bővítéseként épülő 8-as számú 215 megawattos gépegyeség párhuzamos kapcsolása és az inotai gázturbinás erőmű két 100 megawattos gépének üzembehelyezése viszont különféle szállítási problémák miatt késik. a csúcsterhelés időszakában így nagy gondot okozhat az igények kielégítése. ezért a nehézipari minisztérium már is több intézkedést tett és újabbakat tervez az erőművek új gépeinek mielőbbi üzembehelyezésére, a villamosenergia teljesítmény-mérleg feszítettségének enyhítésére.

a minisztertanács jóváhagyólag tudomásul vette a jelentést, s utasította a nehézipari minisztert, hogy folyamatosan kísérje figyelemmel a villamosenergia teljesítmény helyzetét és az egyensúly biztosítása érdekében tegye meg a szükséges intézkedéseket. /mti/

--

bb 40. négy- és félezer vagon cukor petőházáról

vid/ká-ju hgy

1973. szeptember 13.

mozgásba lendültek a petőházi cukorgyár berendezései: csütörtökön megkezdtek az idei termés feldolgozását. az első „alapanyagot”, egyelőre az alföldről kapják, de szeptember végétől megkezdődik a szállítás mintegy száz dunántúli termelőszövetkezetből, állami gazdaságból is. a gyár körzetében az idén nyolcezerháromszáz hektáron vetettek cukorrépát, s erről a területől - becslés szerint - huszonhatezeröttszáz vagon termés várható. a hosszantartó szárazság miatt a termésátlag mennyiségileg elmarad a tavalyitól, de a répa cukortartalma magasabb. a december végéig folyamatosan feldolgozandó összesen több, mint harmincezer vagonnyi cukorrépából négy-négyezeröttszáz vagon cukor készül petőházán. /mti/

--

13.50/ju

-28 -

14¹⁵g

bb. 41. sajtótájékoztató a budapesti művészeti hetek idei programjáról

t nn/tr/e zs hgy

1973. szeptember 13.

az immár hagyományos budapesti művészeti hetek idei programjának középpontjában a születésének 100. évfordulóját ünneplő budapest áll. farkasinszky lajos, a fővárosi tanács elnökhelyettese csütörtökön sajtótájékoztatón ismertette a művészeti hetek műsorát. elmondta, hogy mintegy 200 hangverseny, színházi bemutató, kiállítás, előadás fogadja szeptember 24 és október 26 között az érdeklődő fővárosiakat, illetve a hozzánk érkező külföldi vendégeket. a program évről-évre gazdagodik, s örvendetes, hogy a nagyszabású rendezvénysorozat jónéhány új magyar alkotás születéséhez adott és ad ösztönzést. most kerül először közönség elé szokolay sándor „sámson”, című operája a magyar állami operaház művészeinek tolmácsolásában. újdonság lesz ránki györgy és déry tibor „ének a városról”, című oratóriuma, szöllősy andrás „musica per orchestra”, és dávid gyula „ünnepi nyitány”, című zenekari műve.

nemzetközileg is figyelmet keltenek a zenei versenyek: a szigeti józsef emlékének szentelt hegedűverseny, a weiner leó emlékeztetőre meghirdetett vonósnégyesek versenye és a gordonkaverseny pablo casals tiszteletére. a fiatal művészek versengése a 13. nemzetközi zenei seregszemlén minden bizonnyal színvonalas művészi esemény, a közönségnek pedig maradandó élmény lesz. a budapesti zenei heteken olyan kiváló külföldi és hazai művészek és együttesek állnak dobogóra, mint anda géza, aaron coprand, a prágai kamarazenekar, mario rossi, anja silja, dietrich fischer-dieskau, pierre fournier, ferencsik jános, a litván kamarazenekar, kocsis zoltán és mások.

a balettbemutatók közül a magyar állami operaház és a pécsi balett produkciói mellett nagy sikerre számíthat a „fiatal balettművészek estje”, illetve három alkalommal, a nederlands dans theater vendégjátéka a fővárosi operettszínházban.

rendkívül bőséges az idei színházi program is. vendégül látjuk a világhírű moszkvai vahtangov színházat, amely két alkalommal játssza vahtangov eredeti rendezésében ruben szimenov felújításában carlo gozzi „turandot hercegnő”,-jét, illetve nyikolaj pogogyin „a puskás ember”, című drámáját. izelitót kapunk a görög nemzeti színház repertoárjából is. az athéni nemzeti színház művészei aiszkhülosz: oreszteia című drámai trilógiáját tolmácsolják majd.

/folyt.köv./
14.10/e

- 29 -

14¹⁰g

bb. 41. /sajtótájékoztató...folyt./e

az egyik idei legnagyobb szabású vállalkozásként a budapesti művészeti hetek rendezvénysorozatában kilenc vidéki együttes vendégszerepel. a vidéki színházak legfrissebb ujdonságaikkal, elsősorban magyar szerzők alkotásaival lépnek a budapestiek elé. a művészeti hetek jegyében „magyar színművek 1873-1973”, címmel rendezik meg a magyar dráma hónapját, de nem hiányzik a választékból a legnevesebb külföldi szerzők ujdonságainak premierje sem.

a vörös csillag filmszínházban ünnepi filmbemutatókat rendeznek, amelyen levetítik a „tűzoltó utca 25.” című új magyar produkciót. láthatjuk a „te és én” című szovjet filmet. fellini románját, stanley kramer „áldd meg az állatokat és a gyermekeket”, című alkotását és luchino visconti „elátkozottak”, című, a fasizmust teleplező híres alkotását. a bányász moziban „100 év története”, címen rendeznek ciklust, míg a hiradó moziban a fővárosról forgatott legszebb kisfilmek peregnek.

a rádióban több nyilvános stúdióhangversenyt rendeznek a xx. század zenéjéből. ismét sor kerül a magyar népdal hetére, s bemutatják többek között vörösmarty mihály „csongor és tünde”, című háromrészes színművét, mándy iván „pesti mozik”, című hangjátékát, s gergei albert „historia egy árgirus nevű királyfiról és egy tündér szüzleányról”, című széphistóriáját. a televízióban az ünnepi hetek idején képernyőre kerül örsi ferenc „zrinyi”, című háromrészes történelmi drámája, színészár Miklós irodalmi dokumentum-műsora, „a város arca”, és németh lászló „irgalom”, című regényének tv-feldolgozása.

a kiállítási programban szerepel a megyék népművészeti kiállítása, a műcsarnokban a második nemzetközi kisplasztikai biennálé, valamint a budapest zenei életét és a magyar sajtó százéves múltját nyomon követő tárlatok. /mti/

---

bb. 43. a fővárosi szabó ervin könyvtár

tr/e zs hgy

1973. szeptember 13.

központi könyvtára /viii.kerület, szabó ervin tér 1./ szeptember 17-től ismét várja olvasóit. /mti/

14.15/e

- 30 -

14¹⁰g

bb 42. kemizálás egészségártalom nélkül

vid/ká-ju hgy

1973. szeptember 13.

a csehszlovák vegyipari készítmények gyártói és hazai felhasználói találkoztak csütörtökön kiskunhalason. a tapasztalatcserén a kemizálás komplex hatását vitatták meg. mint megállapították, a növényi kártevők évek múltán immunissá váltak egyes kémiai szerekre, így szükségesszerű a védekező anyagok váltása. az újabb vegyszerek gyártása, felhasználása azonban az eddiginél nagyobb körültekintést igényel. hazánkban kísérleti parcellákon tanulmányozzák a magyar és külföldi növényvédőszer hatását, munkaegészségügyi, környezetvédelmi és felhasználósági szempontból. ilyen kísérletet folytatnak a kiskunhalasi állami gazdaságban is, ahol a csehszlovák gyártmányu metathion 50 ec rovarirtószert alkalmazzzák. a laboratóriumi vizsgálatok szerint a szer 91-92 százalékos védettséget biztosít és 10-12 féle kártevőt pusztít. előnye, hogy az egészségre ártalmatlan és a gyümölcsön sem marad az emberi szervezetre káros permetlé. az idén kísérletképpen a szőlőben is alkalmazták a gyümölcsökben jól bevált kémiai anyagot. /mti/

---

bb 45. benke valéria látogatása a xii. kerületben

gy/tm-ju zs

1973. szeptember 13.

benke valéria, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja - vida kálmánnak, a budapesti pártbizottság osztályvezetőjének társaságában - csütörtökön a xii. kerületbe látogatott.

a kerületi pártbizottság székházában a vendéget dr. tóth jános, a pártbizottság első titkára és pozsonyi vilmos, a kerületi tanács elnöke fogadta.

/ folyt. köv./

14.22/ju

- 31 -

14.22

bb 45. / benke valéria ... 1. folyt./-ju

benke valéria találkozott a végrehajtó bizottság tagjaival, tájékozódott a kerület munkájáról, életéről, majd a kerületi pártbizottság vezetőinek társaságában a magyar optikai művekben tett látogatást. a vendéget posch gyula, a mom vezérigazgatója és suga jános, a pártbizottság titkára fogadta. benke valéria tájékozódott a mom tevékenységéről, különös tekintettel a számítástechnikai programra, majd ezt követően meglátogatta a gyár termelő részlegeit.

délután benke valéria a kerületi párt-, állami- és tömegszervezeti vezetők részvételével aktív-értekezleten tájékoztatót tartott időszerű politikai kérdésekről. /mti/

--

bb 46. a mi hoztuk az időt című kiállítás a déli pályaudvar üvegcsarnokában

t zsu/pá-ju zs hgy

1973. szeptember 13.

több száz érdeklődő előtt nyitották meg csütörtökön a déli pályaudvar új üvegcsarnokában a mi hoztuk az időt című vándorkiállítást. a 100 tablóból álló fotókiállítás fő témája a munkásosztály élete és tevékenysége. a színes és fekete-fehér képek híven tükrözik a munkásosztály alkotóképességét a társadalom építésében, a termelésben, a tanulásban, a szórakozásban és a pihenésben egyaránt. a tárlat áttekintést ad arról, amit a magyar munkásosztály a felszabadulásunk óta eltelt 28 év alatt alkotott.

a pályaudvar üvegcsarnokában rendezett első kiállítást szeptember 27-ig láthatja a közönség. /mti/

--

bb 47. a fővárosi fürdőigazgatóság

pá-ju zs hgy

1973. szeptember 13.

közl, hogy a kürt utcai fürdő felújítása befejeződött, és szeptember 15-től ismét a vendégek rendelkezésére áll. /mti/

--

14.30/ju

- 32 -

bb 44. tizenkettedszer rendezik meg a muzeumi és műemléki hónapot - sajtótájékoztató a muosz-ban

t ró/gk-ju zs hgy

1973. szeptember 13.

a muzeumi és műemléki hónap programja hagyományosan az őszi muzeumi kiállítási szezon kezdetét jelenti. a 12. muzeumi és műemléki hónapra a muzeumok és kiállítóhelyek számos érdekes kiállítással készültek fel. szinte hagyományos, hogy már szeptember végén megkezdődnek az események és november elejéig áthúzódnak: csaknem 200 muzeum több mint 150 régészeti, néprajzi, helytörténeti, képzőművészeti és különböző speciális jellegű új kiállítással várja a nézőket.

az eseménysorozat sajtótájékoztatóját csütörtökön a magyar sajtó házában gönyei Antal, a művelődésügyi minisztérium muzeumi főosztályának vezetője tartotta. elmondta, hogy az október 4-től 31-ig tartó eseménysor országos megnyitója szolnokon lesz, ahol „a XIX. századi plein-air festészet”, bemutatóját rendezik meg, s ezt művészettörténeti konferencia követi. a muzeumi hónap megnyitójának másik eseménye a karcagi gyórfy István nagykun muzeum új műemléképületének és új állandó néprajzi kiállításának megnyitása lesz.

a budapesti események sorában érdekesnek ígérkezik a nemzeti galériában megnyíló tárlat, amelyen a népművészet különböző tárgyaival hazánk 19 megyéje tiszteleg a centenáriumát ünneplő főváros előtt. a magyar nemzeti muzeumban budapest éremművészetével ismerkedhetnek a látogatók. a hadtörténeti muzeum „a magyar katona egyenruhája”, című tárlat 1868-tól napjainkig követi nyomon az uniformis változásait. budapest zenei életének utóbbi 100 évével ismerkedhetnek meg a látogatók az iparművészeti muzeumban, Kassák Lajos hívei a Petőfi Irodalmi Muzeum emlékkiállítását látogathatják.

a fővárosi bemutatókból nem hiányoznak a kurizózumok sem: a nagytétényi kastélymuzeumban indiai babakiállítás lesz, a közlekedési muzeumban rendezik meg a XX. nemzetközi vasutmodell kiállítást, míg a bélyegmuzeumban a Furnier-féle hamisítványgyűjteményt teszik közzemlére.

/ folyt. köv./

14.35/ju

- 33 -

bb. 44. /tizenkettedszer...folyt./e

a vidéki események élére kívánkozik a pécselt a csontváry múzeum, szombathelyen - derkovits gyula szülőházában - a derkovits gyula emlékkiállítás megnyitása. hódmezővásárhelyen a xx. vásárhelyi őszi tárlat várja a látogatókat.

a kiállításokhoz országszerte sok helyen kapcsolódnak műemléki és természetvédelmi kirándulások, tudományos ülészek. miskolcon például borsod megye irodalmi hagyományairól lesz tudományos ülészek, keszthelyen mutatják be a „házánk mezőgazdasága diákszemmel”, című pályázat díjnyertes rajzait. egerben a vármúzeum klubtermében a múzeumi restaurálás műhelytitkaival kamarakiállítás keretében ismerkedhetnek az érdeklődők. esztergom szintén tudományos ülészekkel köszönti fennállásának 1 000. évfordulóját. egyéb érdekes események sem hiányoznak a programból: szombathelyen műemléki sétákat szerveznek a belvárosban, egerben egéssznapos kirándulás lesz heves megye restaurált műemlékeihez, székesfehérváron a budenz-házban a tátrai vonósnégyes ad schubert-estet. debrecenben a hazafias népfőnt klubjában a múzeumbarátok közgyűlése lesz, ahol kihirdetik az országos néprajzi és népryelvi gyűjtőpályázat megyei eredményeit is.

a múzeumi és műemléki hónap sikerét, a vállalkozás nagyságát illusztrálja, hogy tavaly az ország lakosságának csaknem egytizede tekintette meg az eseményeket, s ez a szám az idén tovább bővíülhet, hiszen a múzeumok az ugynevezett nyílt napok szervezésével mélyebb bepillantást kínálnak belső életükbe, s műhelytitkaik feltárásával szorosabbra fűzhetik az intézmény és a közönség kapcsolatát.

a múzeumok és a fiatal közönség kapcsolatának témájával foglalkozik egyébként a nemzetközi múzeumi szervezet /icom/ nevelésügyi bizottsága október 14-től 20-ig tartó ülészekén, ahol a külföldről érkező mintegy 50 szaktekintély elsősorban a magyarországi vándorkiállításokkal ismerkedhet, s behatóan vizsgálják majd az iskolák és a múzeumok kapcsolatát, azokat a lehetőségeket, amelyekkel a múzeumok járulhatnak hozzá az oktatás-nevelés színesebbé, alaposabbá tételéhez. /mti/

14.55/e

- 34 -

bb 48. tanévnyitó a szegedi orvostudományi egyetemen

vid/fm-ju hgy

1973. szeptember 13.

csütörtökön tartották meg a szegedi orvostudományi egyetem tanévnyitó ünnepségét, amelyen dr. szontágh ferenc rektor ünnepi beszédben ismertette az egyetem és intézeteinek munkáját, fejlődését. elmondotta, hogy a gyógyító munka további fejlődését szolgálják a különböző újabb beruházások. az idén adták át rendeltetésének az orvosbiológiai intézet 14 millió forintos költséggel létesített épületét, amelyben laboratóriumok sora mellett helyet kapott az ország első orvosegyetemi elektronikus számítógépe, - a kutatásokat és a gyógyítást egyaránt szolgálva. ez év végére hatvanöt személyes új növérzállás készül el. a tervek szerint jövőre befejeződik az 1. számú sebészeti klinika bővítése, 1975-ben pedig művese-állomás létesül.

a tanévnyitó ünnepségen nyújtották át a jubileumi diplomákat. dr. mogán béla nyugalmazott városi főorvos vasdiplomát, tizenketten pedig aranydiplomát kaptak.

tanulmányaikat kezdő 347 első éves hallgatót dr. török judit, az egyetemi kisz-bizottság titkára köszöntötte. /mti/

--

bb 49. szövetkezeti üzemházat avattak győrben

vid/fm-ju hgy

1973. szeptember 13.

üzemházat avatott csütörtökön a győri háziipari szövetkezet. a kilencmillió forintos költséggel létesített kétemeletes épület földszintjén hatvan sikkötőgépet, köztük tíz nemrég vásárolt román gyártmányú félautomatát helyeztek el. az első emeleten a varroda, a készáruraktár, valamint kétszázötven személyes öltöző-fürdő, a második emeleten pedig az irodák kaptak helyet. a háromszáznegyven dolgozóval működő, gyermek- és felnőtt kötött árukat kibocsátó háziipari szövetkezet, - amely idén lépett fennállásának harmadik évtizedébe, - az új üzemháznak köszönhetően idei huszonhatmillió forint értékű termelését jövőre negyvenmillióra emelheti. /mti/

--

14.50/ju

- 35 -

bb 51. nemzetközi gazdasági konferencia

-ju hgy

1973. szeptember 13.

az amerikai stanford kutató intézet san franciscoban nemzetközi gazdasági konferenciát rendez, amelyre a világ számos nagy vállalatának vezetőit és kormányiszervek képviselőit hívták meg. a konferencia programjában fontos helyet foglal el a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatok kérdése. dr. szita jános miniszterhelyettes, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok titkárságának vezetője csütörtökön elutazott a konferenciára. /mti/

--

bb 52. kiállítás julius fucik halálának 30. évfordulója alkalmából

t nm/tr-ju zs hgy

1973. szeptember 13.

julius fucik halálának 30. évfordulója alkalmából kiállítás nyílt csütörtökön a budapesti csehszlovák klubban. megnyitó beszédet oldrich tesarik, a budapesti csehszlovák kultúra igazgatója mondott.

a mártírhalált halt világhírű csehszlovák ujságíró életét, munkásságát nyomkövető tárlat - szombat és vasárnap kivételével - két hétig fogadja az érdeklődőket. a bemutatott dokumentumok segítségével nyomon követhető julius fucik írói, politikai pályafutása, láthatók a világ számos nyelvére lefordított kötetei.

az emlékkiállítás megnyitóján ott volt frantisek dvorsky, a csehszlovák szocialista köztársaság magyarországi nagykövete is. /mti/

--

bb 54. a pest megyei kishajózási vállalat

pá-ju hgy

1973. szeptember 13.

közlí, hogy a rendkívül alacsony vízállás miatt a vác-pokolcsárda között közlekedő önjáró komp ikarus farmotoros autóbuszokat nem tud átszállítani. /mti/

--

15.15/ju

- 36 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

mti h^A szerkesztését és kiadását a vezérigazgató felel k

1973. szeptember 13.

bb. 50. ülést tartott a minisztertanács

hgy/e

1973. szeptember 13.

a kormány tájékoztatási hivatala közli: a minisztertanács csütörtökön ülést tartott.

a kormány megtárgyalta az ágazati irányítás érvényesüléséről szóló jelentést. a minisztériumok javuló mértékben látják el ágazati irányító tevékenységüket. fokozták ellenőrző tevékenységüket, fejlődött az információs rendszer. a kettős alárendeltség megszűnésével új alapokra helyeződött és fejlődött a minisztériumok, valamint a tanácsi szervek közötti kapcsolat. a tanácsi ágazati szervek mindinkább teljesítik feladataikat, a szakmai felkészültség azonban több helyen még nem megfelelő. fejlődés mutatkozik az egyes népgazdasági ágakhoz tartozó szövetkezetek ágazati irányításában. e területen jobban figyelembe kell venni a sajátosságokat. a kormány a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette és további feladatul tűzte ki egy-egy ágazat egészét felölelő irányító munka javítását.

a minisztertanács megtárgyalta a vállalati szervezési tevékenység fejlesztésére vonatkozó kormányhatározat végrehajtásáról szóló jelentést. az elmúlt év tavaszán hozott határozatot a dolgozók kedvezően fogadták. gyorsabbá és tudatosabbá vált a szervezési tevékenység. a határozatban foglalt feladatok eredményesebb megvalósítása érdekében a vállalatoknak jobban ki kell használniuk a munka- és üzemszervezés javításában rejlő lehetőségeket. a kormány a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette és úgy döntött, hogy a határozat végrehajtásáról, az elért eredményekről és a jelentkező nehézségekről a munkaügyi miniszter és a központi népi ellenőrzési bizottság elnöke egy év múlva tegyen jelentést a minisztertanácsnak.

/folyt.köv./
14.30/e

- 1 -

14.15

bb. 50. /ülést tartott...folyt./e

a külügyminiszter jelentést terjesztett a kormány elé a szeptember 5-7. között a lengyel népköztársaságban tett hivatalos baráti látogatásáról. a külügyminiszterek átfogó véleménycserét folytattak a magyar-lengyel kapcsolatok helyzetéről. megelégedéssel állapították meg, hogy azok örvedetesen fejlődnek, amihez különösképpen hozzájárultak a két ország legmagasabb szintű vezetőinek találkozója. megvitatták a két országnak a varsói szerződés és a kgst tagállamai együttműködésének erősítésére irányuló tevékenységét, továbbá a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseit. a szívélyes, baráti és elvtársi légkörben lefolytatott tárgyalásokon az összes érintett kérdésben teljes nézetazonosság nyilvánult meg. a minisztertanács a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

a kormány megtárgyalta az országos tervhivatal elnökének jelentését a megfigyelésre kijelölt ipari nagyvállalatok 1968-72 közötti fejlődéséről. ezek a vállalatok állítják elő az ország ipari termelésének mintegy a felét és adják az ipari export nagyobb hányadát. tevékenységük általában összhangban áll a központi gazdaságpolitikai elvekkel. a vállalatok a gazdaságirányítási rendszer egységes keretei között - esetenként egyedi rendezésekkel és intézkedésekkel - eredményesen működnek. közülük néhány vállalat nagyobb állami támogatásra szorult. ezek intézkedési tervet készítenek termékstruktúrájuk átalakítására, annál a hat vállalatnál pedig, ahol ez saját erőből nem oldható meg, központi intézkedésekre került, illetve kerül sor. a minisztertanács a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

a kormány megtárgyalta és jóváhagyólag tudomásul vette a nehézipari miniszter, valamint az országos anyag- és árhivatal elnöke jelentését az energiaellátás helyzetéről és a téli felkészülésről. a népgazdaság tüzelőanyag ellátása kiegyensúlyozott. a villamosenergia iránti igény - az ötéves terv előirányzatainak megfelelően - jelentősen növekedni fog. az ellátás biztosítása érdekében, több más intézkedés mellett még az év vége előtt üzembe helyezik a dunamenti hőerőmű és az inotai erőmű újabb részlegeit, s további importlehetőségeket is biztosítanak.

/folyt.köv./

14.33/e

- 2 -

bb. 50. /ülést tartott...2.folyt./e

a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter jelentést terjesztett a kormány elé a nyári betakarítási munkák végrehajtásáról, a terményfelvásárlás helyzetéről, valamint az őszi mezőgazdasági munkákra való felkészülésről. a gabonabetakarítás zökkenőmentesen, a szokásosnál rövidebb idő alatt megtörtént. zavartalan volt az alkatrészellátás. a termés - a korábbinál kisebb vetésterületen - nagyobb, mint az előző évben volt. a nyári érésű zöldség és gyümölcs felvásárlása azonos a tavalyival. néhány termékből, elsősorban zöldségből a felvásárlás jóval kisebb volt a tavalyinál, de a lakosság ellátása érdekében - még az export terhére is - intézkedések történtek. a gazdaságok alaposan felkészültek az őszi munkákra. a minisztertanács a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

a művelődésügyi miniszter, valamint a magyar tudományos akadémia elnöke és főtitkára előterjesztést tett a köznevelés fejlesztését szolgáló pedagógiai kutatásokról. a kormány ugy határozott, hogy az országos szintű kutatásokat a köznevelés szolgáltatásban álló pedagógiai kutatásokkal ki kell egészíteni. a kutatások segítsék elő a távlati döntések tudományos megalapozását, tisztázzák a köznevelés, az iskolaügyi tervezés elméleti-módszertani kérdéseit, a köznevelési rendszer szerkezetének és tartalmának kimunkálását. a kutatómunka összehangolására az érdekelt állami és társadalmi szervek képviselőiből bizottság alakul.

a minisztertanács ezután egyéb ügyeket tárgyalt. /mti/

14.38/e

- 3 -

bb.53. megkezdődött az őszi betakarítási szezon

1/jf/tr/a/hgy

1973. szeptember 13.

a szokásosnál 10-12 nappal hamarabb megkezdődött az őszi betakarítási szezon. az agronómusok szerint a nagy szárazság miatt a növények hamarabb beérték, sokfelé - elsősorban a homokosabb, sülevényes talajokon - ugynevezett kényszerérés következett be, ami némileg rontja a terméseredményeket.

a rosszabb vizgazdálkodású talajokon a kukorica vegetációja befejeződött, a növény elszáradt, s emiatt nagyobb területeken kellett hozzálátni a kukorica-töréshez. érdekes, hogy az elsőként betakarított kukoricák csöveinek viztartalma magasabb az átlagosnál, holott ezek a növények lényegében a szárazság, a hőzotatai, lettek. az történt, hogy az elszáradt levélfelületek miatt a növény nem párologtatta el a még meglévő nedvességet, ami a normális érés idején természetes jelenség. a jövő héten még általánosabb lesz a kukorica betakarítása, ugyanúgy, mint a cukorrépa felszedése. az országban már cukorgyár működik, a következő napokban minden üzemben megkezdik a munkát. a nagyüzemi gazdaságokban hozzáláttak a burgonya felszedéséhez is, a termőterületnek eddig hozzávetőleg feléről hordták prizmákba, illetve a raktárakba a termést. a napraforgó betakarítása jó ütemben halad, az üzemekből folyamatosan szállítják a gyárakba az elcsépeelt termést.

a mezőgazdasági nagyüzemben nagy erőfeszítéseket tesznek a még hátralévő talajmunkák meggyorsítására. a legnagyobb gondot az okozza, hogy egyes helyeken valósággal puszkapor száraz a föld, s így a talajt a gépekkel csak több menetben és nagyobb költséggel tudják előkészíteni az őszi vetések alá. egyébként a vetési munkák is megkezdődtek: országszerte földben van a repce vetőmagja és a homokosabb területeken elvetették már a rozs és az ősziárpa egy részét. szeptember végén, illetve október elején látnak majd hozzá a buza vetéséhez.

a mezőgazdászok szerint még olyan áron is jól jönne az eső, ha emiatt félbe kellene hagyni a betakarítást, a legtöbb vidéken ugyanis olyan általános a szárazság, hogy 20-30 milliméternyi csapadékra mindenképpen szükség lenne a talajelőkészítéshez, és a vetéshez, valamint a vegetáció utolsó szakaszában lévő növények beéréséhez. / mti/

15.30/a

- 37 -

bb.55. sajtótájékoztató a műszaki filmfesztiválról

t/kg/pá/a/hgy

1973. szeptember 13.

a szeptember 28-án kezdődő budapesti műszaki filmfesztiválról tartottak sajtótájékoztatót csütörtökön az esemény rendezői az országos műszaki fejlesztési bizottság tanácstermében. mint elmondozták: a duna filmszínházban 16 ország 151 filmjét vetítik majd, a tudomány és technika új eredményeinek bemutatását célzó fesztiválon többségüket magyar nyelvre szinkronizálva.

ujdonság, hogy a filmek szakmai csoportosításban - a bányászat, kohászat, a hírközlés, műszeripar, a közlekedés és úrkutatás - kerülnek a közönség elé és nyújtanak átfogó képet a technika fejlődéséről. a fesztiválon nemzetközi zsűri bírálja el a felsorakoztatott alkotásokat és a legjobb filmeket díjazza.

a fesztivál iránt érdeklődő szakemberek az optikai, akusztikai és filmtechnikai egyesületnél jelentkezhetnek részvételi jegyekért a vi. anker köz 1. alatt. /mti/

--

bb.56. nem kapott motorkerékpáralkatrészt, elloptott egy motort

vid/fm/a/hgy

1973. szeptember 13.

nem kapott alkatrészt a motorkerékpárjához takács Lajos, 20 éves előszállási lakatos. az, ötletes,, fiatalember úgy próbált,, segíteni magán,, hogy dunaujvárosi útja során a parkolóhelyről elloptott egy csaknem teljesen új, mz gyártmányú motorkerékpárt. hazarobogott vele, majd otthon szétszerelte, az alkatrészek egy részét felhasználta, más részét eldobta, vagy elásta.,, évés közben megjött az étvágya,, s hamarosan a munkahelyéről is lopott: egy 640 forintos villanymotort és egy 262 forintos gázreduktort tulajdonított el. ez utóbbi bűncselekménye miatt megindult a nyomozás, s fény derült a motorlopásra is.

bár takács Lajos megtérítette a sértett teljes kárát, a székesfehérvári megyei bíróság fellebbezési tanácsa - ahová perorvoslatként került az ügy - a járműlopások elszaporodottságára tekintettel nem látta csökkenthetőnek a járásbíróság által kiszabott büntetést, s jogerőre emelte a takács Lajosra kiszabott hat hónapi szabadságvesztést, valamint 2000 forint pénzbüntetéssel sújtotta. /mti/

15.45/a

--
- 38 -

bb.57. autóközlekedési tanpálya baján

vid/fm/a/hgy

1973. szeptember 13.

új gyakorló pályát kapott az autóközlekedési tanintézet bajai iskolája. a tanpályát - amely nagyrészt társadalmi munkával épült az intézet szociálista brigádja és a honvédség segítségével - csütörtökön avatták fel a 7400 négyzetméternyi betonozott területen korszerű forgalmi fényjelző berendezés, utburkolati jelek, hegymenetű pálya segíti az oktatást. egyidőben 15,,t,, jelzésű gépjármű közlekedhetik a kijelölt sávokon. a bajai tanintézetben egyébként évente ezernégyszázan vesznek részt autóvezetőképzésen. az újabbak felkészülését már megkönnyíti a korszerű pálya, ahol a gyakorlatban is megismerkedhetnek a fényjelző berendezések működésével. vidéken ugyanis erre kevés lehetőség van. /mti/

--

bb.60. új festékgyár szegeden

vid/fm/a/hgy

1973. szeptember 13.

szeged egyik új ipari övezetében festékgyárat létesített a budalakk, saját fejlesztési alapjából, mintegy 60 millió forintos beruházással. már korábban elkészült a korszerű üzemcsarnok, csütörtökön pedig megkezdte a termelést a korszerű berendezés utolsó gépegysége, egy osztrák gyártmányú töltő automata. ez műszakonként 8 000 festékesdobozt tölt meg és zár le.

a különféle festék-alapanyagokat jelenleg ideiglenes tartályokban tárolják. ezek helyett hamarosan elkészül a nagy, földalatti, csaknem félmillió literes befogadóképességű, elektromos vezérlésű tartálypark. innen távirányítással kerülnek az anyagok a megfelelő üzemrészekbe. a gyáregységben az idén már 80 millió forint értékben. ezekből a fontos cikkekből állandóan nő a kereslet, ezért tervet dolgoztak ki az üzem fejlesztésére. eszerint a következő öt évben megduplázzák: évi 200 millió forint értékűre növelik a termelést. /mti/

--

15.55/a

- 39 -

4 féle festő és korrozívvédelmi anyagot gyártanak 100

16.15

bb.58. „táj és ember,, - tudományos ülést tartott egerben a gárdonyi géza társaság

vid/fm/ok hgy

1973. szeptember 13.

„táj és ember,, címmel tartott csütörtökön egerben tanácskozást a gárdonyi géza társaság. a tudományos eszmecserén számos előadás hangzott el: a táj és az emberek arculatának változásairól, összefüggéseiről. rámutattak arra, hogy heves megyében az elmúlt negyedszázad alatt, de még inkább a legutóbbi tíz évben az országos átlagnál is gyorsabb volt az ipari fejlődés s ez a dinamikus előrehaladás, sokrétű változás magára vonta a tudósok - nyelvészek, szociológusok, politikusok, történészek - figyelmét is.

hangoztatták, hogy a mátrában a legszembevetőbb a változás, ahol a föld mélyében rejlő természeti kincsek feltárására hatalmas ipari bázisok épültek, ugyanakkor a vidék természeti szépségének védelme is az elsődleges feladatok között szerepel. a mátra alján épült föl az ország legnagyobb energia-termelő üzeme, a gagarin hőerőmű és ennek kiszolgálására nyílt meg ugyancsak az ország legnagyobb és legkorszerűbb szénbányája, a thorez külfejtéses bányüzem, és ugyancsak itt bontakozott ki a hazai ércbányászat jelentős hálózata. a mátravidéki fémművek két évtizeddel ezelőtt sivár mezőgazdasági területen épült föl, most pedig a környék mintegy negyven községből foglalkoztat dolgozókat közép-európa egyik legnagyobb fém-csomagolóeszköz-üzeme.

sereg józsef helytörténész érdekes adatokkal bizonyította, hogy az ipari fejlődés fellendülése különösen jellemző változásokat hozott gyöngyös város életében. 1965 -1970 között az egy főre eső beruházási összeg országosan gyöngyösön volt a legmagasabb. a város lakosainak száma két évtized alatt több mint 50 százalékkal növekedett. megváltozott a foglalkoztatási struktúra és döntő jelentőségűvé vált az ipar. a felszabadulás előtt a lakosság 80 százaléka mezőgazdasági munkából élt, és mindössze 500 ipari munkást tartottak számon, ezzel szemben jelenleg a gyöngyösiek hetven százaléka az iparban tevékenykedik és a mezőgazdaságban foglalkoztatók száma 6 százalékra csökkent.

az ipar rohamos fejlesztésével párhuzamosan korszerűsítették gyöngyös hagyományos szőlőkultúráját; a gyöngyösi szőlő- és bortermelés minden korábbi hírét, rangját felülmulja.
/folyt.köv./

16.00/ok

- 40 - a mátra ölen fejlődött ki a magyar félvezető-gyártás bázisa

bb.58./ „táj és ember ,, ... 1. folyt./ok

a két évtized változása a lakosság műveltségében is szembevetően lemérhető - állapította meg sereg józsef. egy felmérés adataira hivatkozva elmondotta, hogy gyöngyösön a negyvenes évekig a lakosság egyharmada analfabéta volt és mindössze négyszázan végeztek középiskolát, jelenleg a város lakosságának már több mint 25 százaléka rendelkezik középiskolai, illetve egyetemi végzettséggel.

gyöngyösön az utóbbi években szinte egyik napról a másikra szüntek meg az elmaradottságra emlékeztető lakónegyedek és helyükön több ezer új lakás épült fel.

a tudományos tanácskozás tapasztalatait abban összegezték, hogy a mátra és az ott lakó emberek arculatának fejlődése, a dinamikus változás szoros összefüggésben van; ez emberek formálják a vidéket, a vidék megváltozott arculata pedig korszerűbb otthont, kedvezőbb munkakörülményeket és lendülte- sebb munkakedvet nyújt./mti/

---

bb.59. elhunyt dr.südi endre

vid/fm/ok hgy

1973. szeptember 13.

dr.südi endre, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje 91 éves korában elhunyt. hamvasztás előtti bucsuztatása szeptember 15-én 14 órakor lesz békéscsabán a ligeti temetőben.

az mszmp békéscsabai városi bizottsága.

/mti/

---

bb.61. új raktáróriás, modern szálloda, új abc-áruházak épülnek szegeden - a kereskedelmi hálózat fejlesztéséről tárgyalt a szegedi városi tanács végrehajtó bizottsága

vid/fm/ok hgy

1973. szeptember 13.

szeged megyei város tanácsának végrehajtó bizottsága csütörtökön megvitatta a város kereskedelmének, a vendéglátás fejlesztésének lehetőségeit. ez utóbbit különösen indokolja az idegenforgalom növekedése. csupán a nyári ünnepi hetek idején félmillió hazai és külföldi vendég fordul meg szegeden.

/folyt.köv./

- 41 -

16.10/ok

16.10/ok

bb.61. /uj raktáróriás ... 1. folyt./ok

ennek gyakran a többszöröse az egész évi tranzit-forgalom, ami a jugoszláviai, illetve romániai határátkelőhelyek közelségéből következik. a városba érkező, illetve átutazó turisták jelentős része vásárol is a helyi üzletekben. a kereskedelmi hálózat fejlesztését indokolja az is, hogy szeged csaknem 150 000 lakosu várossá nőt azzal, hogy a közvetlenül szomszédos községek közül négyet hozzá csatoltak. emellett az olajmező közelében egy makónagyságúra tervezett új lakónegyed épül tarjánváros néven. a lakónegyednek máris több mint 15 000 lakosa van, kereskedelmi hálózata pedig meglehetősen elmaradott.

a körülmények mérlegelése alapján az ülésen úgy határoztak, hogy elsősorban tarján üzlethálózatát bővítik: négy abc-áruházat, két éttermet és eszpresszót, két bisztrót és más boltot létesítenek összesen 7 000 négyzetméternyi alapterületen. ugyanitt, valamint az ujszegedi odessza lakónegyedben piac létrehozását tervezik. a város más részeiben további két abc-áruház, egy általános nagyáruház, valamint lakberendezési áruház épül a következő néhány évben. további üzlethelyiségek szabadulnak fel akkor, amint felépül a város nyugati ipari övezetében a 20 000 négyzetméter alapterületű raktáróriás, amelyet öt nagykereskedelmi vállalat közös erőből épített mintegy 200 millió forintos költséggel. ezeknek raktárhelyiségei jelenleg még sok üzlet- és egyéb helyiséget foglalnak el a város területén.

a város idegenforgalmára és közvetve kereskedelmére is hatása lesz a tiszapartira tervezett új 300 ágyas modern szállodának.

a végrehajtó bizottság csütörtöki ülésén elhatározták azt is, hogy a szállodaépítkezés területét még ez év végén átadják a délmagyarországi építő vállalatnak, amely a házgyári panelekből összerakott kész szállodát 1975-ben adja át a hungarohotel vállalatnak./mti/

bb.62. a kpm közuti igazgatóság

tm/ok -cz

1973. szeptember 13.

autópálya főmérnöksége értesíti a gépjárművezetőket, hogy szeptember 16-án, vasárnap a szokásos időponttól, 16-22 óráig ismét egyirányúsítás lesz az m-7-es uton székesfehérvár, és zamárdi között./mti/

16.15/ok

- 42 -

bb.63. ittas vezetés - három halál

tm/a/-cz

1973. szeptember 13.

dunaujváros határában olasz jános vilmos 24 éves segédmunkás, dunaujvárosi lakos ittas állapotban vezette motorkerékpárját, amellyel áttért az uttest baloldalára, felhajtott a gyalogjárdára, majd villanyoszlopnak ütközött. a baleset következtében a motorkerékpár vezetője és bukósíjak nélküli utasai, horváth imre 25 éves papírgyártó és halász józsef 22 éves géplakatos, dunaujvárosi lakosok a helyszínen meghaltak. /mti/

bb.66. a határátkelőhelyek műszaki és technológiai fejlesztéséről tanácskozott a magyar-csehszlovák vasutügyi állandó munkacsoport egerben

vid/fm/a/-cz

1973. szeptember 13.

a magyar-csehszlovák közlekedési állandó albizottság mellett működő vasuti állandó munkacsoport csütörtökön befejezte háromnapos ülését egerben. - a résztvevők a két ország vasuti határátkelőhelyeinek műszaki és technológiai fejlesztéséről, a különböző forgalmi, valamint kereskedelmi problémák megoldásáról tanácskoztak. véleménycserét folytattak a két ország közötti vasuti személyszállítás meggyorsításának lehetőségeiről. újabb gyorsvonatok beállítása is napirenden szerepelt. megállapodtak abban is, hogy ez év szeptember 30-tól új gyorsvonatpár is közlekedik majd budapest és pozsony között.

a magyar-csehszlovák munkacsoport ülése csütörtökön a jegyzőkönyvek aláírásával zárult egerben. /mti/

bb.64. elutazott a csehszlovák kulturális delegáció

tr/a/h1/-cz

1973. szeptember 13.

csütörtökön elutazott hazánkból a dr.jozef svagera oktatásügyi miniszterhelyettes vezette csehszlovák delegáció, amely a kulturális kapcsolatok elmélyítéséről tárgyalt a művelődésügyi minisztériumban. bucsuztatásán a ferihegyi repülőtéren megjelent garamvölgyi józsef művelődésügyi miniszterhelyettes, ott voltak a külügyminisztérium, a művelődésügyi minisztérium és a budapesti csehszlovák nagykövetség képviselői. /mti/

16.25/a

- 43 -

kozbb.65. eltemették demjón attilát

t/ro/tr/hi/a/-cz

1973. szeptember 13.

csütörtökön a farkasréti temetőben nagy részvét mellett kísérték útjára demjón attila kétszeres munkácsy-díjas festőművészt. a képzőművészek szövetsége részéről a pályatársak nevében balogh andrás festőművész, a barátok és tisztelők nevében szij rezső művészeti író mondott búcsubeszédet. az elhunytat a vasas művészegyüttes kórusának hangjai mellett helyezték örök nyugalomra. /mti/

--

bb.67. dr.timár mátyás bulgáriába utazott

k/sz/tr/a/-cz

1973. szeptember 13.

dr.timár mátyás, a minisztertanács elnökhelyettese, a magyar-bolgár gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési bizottság magyar tagozatának elnöke vezetésével csütörtökön küldöttség utazott várnába. a küldöttség zsviko zsvikovnak, a bolgár népköztársaság minisztertanácsa elnökhelyettesének, az együttműködési bizottság bolgár tagozata elnökének meghívására utazott bulgáriába. a bizottság két ülészaka között sorakerülő elnöki találkozóra.

a küldöttség búcsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter. ott volt sztoio sztanoev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete is. /mti/

--

bb.68. hazaérkezett moszkvából a dr. horgos gyula vezette küldöttség

t/ni/mm/a/-cz

1973.szeptember 13.

csütörtökön délután dr.horgos gyula kohó-és gépipari miniszter vezetésével hazaérkezett az a delegáció, amely az elmúlt napokban moszkvában folytatott tárgyalásokat./mti/

16.30/a

- 44 -

bb.69. sziriai szakszervezeti küldöttség érkezett budapestre

i/kg/pá/a/-cz

1973. szeptember 13.

a szot meghívására csütörtökön budapestre érkezett michel eyché alelnök vezetésével a sziriai szakszervezetek általános szövetségének küldöttsége, amely megbeszélést folytat a magyar szakszervezetek vezetőivel a két ország szakszervezeteinek kapcsolatairól, együttműködésük továbbfejlesztéséről. a delegációt a repülőtéren timmer józsef, a szot titkára fogadta. /mti/

--

bb.70. kiállítás nyílt a szovjetunió idegenforgalmáról

iókg/pá/a/-cz

1973. szeptember 13.

kiállítás nyílt csütörtökön a szovjetunió idegenforgalmáról a bkv réesei üzemegységének kulturtermében. a szovjetunió tájait, üdülőhelyeit csaknem száz színes képen, fotón bemutató kiállítást a szovjetunió minisztertanácsa mellett működő idegenforgalmi főhivatal, az intourist magyarországi képviselőinek vezetője b.a. zezjulín nyitotta meg. az ünnepség alkalmával a déli hadseregcsoport művészegyüttese szórakoztató műsort adott.

a bemutató iránt érdeklődő közönség a xiv. kerület, cházár andrás utca 1. alatt tekintheti meg a kiállítást./mti/

--

bb.71. konferencia esztergomban az érrelmeszesedés kutatási eredményeiről

vid/fm/a/-cz

1973. szeptember 13.

hogyan lehet megelőzni, korán felismerni a szív-és érrendszer elmeszesedését, mik a legújabb kutatási eredmények ? ez a témája a csütörtökön csaknem 200 résztvevővel esztergomban megkezdődött konferenciának.

/folyt.köv./
16.35/a

- 45 -

bb.71./ konferencia.....folyt./-a

dr.gerő sándor professzor, a budapesti orvostudományi egyetem iii. sz belklinikájának igazgatója nyitotta meg az e témával kapcsolatban harmadik alkalommal megrendezett tanácskozást, majd dr. farádi lászló, az egészségügyi tudományos tanács elnöke üdvözölte az egészségügyi miniszter nevében a résztvevőket, köztük a tizenöt országból érkezett vendégeket.

a háromnapos konferencia iránti nagy nemzetközi érdeklődés is mutatja, hogy az orvostudománynak világszerte ez az egyik legégetőbb, megoldásra váró kérdése. a civilizált országok statisztikájában az első helyen áll az ilyen betegségekben elhalaltak száma. a sok szövödményt, köztük a rettegett szívtrombózist okozó betegséget csak nagy nemzetközi összefogással lehet leküzdeni. különös problémát jelent, hogy mind több fiatal, 30 éven aluli beteg szerepel az infarktus-esetek között.

a nemzetközi érdeklődés azoknak a kiemelkedő elméleti kutatási eredményeknek is szól, amelyeket ezen a téren értek el a magyar tudósok. hazánkban korányi sándor, a nagy belgyógyász uttörő munkássága óta nagy hagyományai vannak ezeknek a kutatásoknak. több központi egészségügyi intézet, klinika és kórház foglalkozik ezekkel a feladatokkal. az egészségügyi minisztérium nemrég önálló kutató csoportot szervezett erre a célra a budapesti iii. sz. belgyógyászati klinikán. a hazai tennivalók között az a legfontosabb feladat, hogy a kutatási eredményeket minél fokozottabban hasznosítsák a gyógyító munkában.

a szombaton záruló konferencián csaknem 80 előadás hangzik el. foglalkoznak a betegségek keletkezésével, szervei megnyilvánulásával, elterjedésével, a kialakulásában szerepet játszó tényezőkkel. több előadás szól arról, hogyan lehet az érfal megváltozott anyagcseréjét befolyásolni annak érdekében, hogy az agy, valamint a végtagok súlyos érszűkületi elváltozásait meg tudják előzni. foglalkozik a konferencia a különböző szövödmények gyógyszeres gyógyításával és a többek között azzal, hogy a belgyógyászati kezelések mellett milyen eredményeket lehet elérni a sebészeti kezelés gyors és korszerű alkalmazásával. /mti/

16.40/a

- 46 -

bb.72. a ii. országos zománcművészeti biennálé salgótarjánban

vid/fm/a/cz

1973. szeptember 13.

csütörtökön a salgótarjáni józsef attila művelődési központ üvegcsarnokában megnyílt a ii. országos zománcművészeti biennálé. a tárlaton huszonhét művész több mint hatvan alkotását állították ki. mikó sándor, a magyar képzőművészek szövetségének főtitkára mondott megnyitó beszédet. ezután csik páli, a salgótarjáni városi tanács elnökhelyettese mayer bertának kiállított műveierért - átnyújtotta a városi tanács nagydíját. behus zoltán és petrilla istván a nógrád megyei tanács díját kapta. fábián gyöngyvérnek a lampart zim, szatmári bélának a salgótarjáni siküveggyár díját adományozták. kerékes lászlót, a biennálé plakát-és katalógus-tervéért a városi tanács nívódíjjal jutalmazta. a díjazott művészeknek átnyújtották a salgótarjáni zománcművészeti biennálé bronzplakettjét is, amelyet asszonyi tamás szobrászművész tervezett. a kiállítás megnyitásán részt vett dr.boros sándor, a nógrád megyei pártbizottság titkára és dr.horváth istván, a nógrád megyei tanács elnökhelyettese is.

a nap folyamán salgótarjánba látogatott a nyolcadik nemzetközi zománcipari konferencia mintegy kétszáz külföldi résztvevője is, akik megtekintették a zim salgótarjáni gyárát, s részt vettek a ii. országos zománcművészeti biennálé megnyitóján. /mti/

--

bb.73. kádár jános fogadta a finn nagykövetet

pá/h1/a/-cz

1973. szeptember 13.

kádár jános, az mszmp kb első titkára csütörtökön fogadta paul georg jyrka:nkalliot, a finn köztársaság magyarországi nagykövetét. a látogatást a nagykövet kérte. /mti/

--

17.00/a

- 47 -

bb.74. szeptember 18-án temetik dr.beresztóczy miklóst

ok -cz

1973. szeptember 13.

az országgyűlés irodája közli, hogy dr.beresztóczy miklós c.prépost, az országgyűlés alelnöke, a hazafias népfront országos tanácsának és az országos béketanács elnökségének tagja, az országos béketanács katolikus bizottságának főtítkára temetése szeptember 18.-án délután 2 órakor lesz a farkasréti temetőben./mti/

---

bb.75. szentgyörgyi kornél festőművész kiállítása szombathelyen

vid/ká/ok -cz

1973. szeptember 13.

szentgyörgyi kornél kossuth- és munkácsy-díjas festőművész alkotásaiból csütörtökön kiállítás nyílt a szombathelyi derkovits gyula teremben. derkovits szülővárosában ez az idei huszadik képzőművészeti kiállítás. a tárlaton szentgyörgyi kornél 45 képe látható./mti/

---

bb.76. a mahart közli

pá/ok -cz

1973. szeptember 13.

hogy a rendkívül alacsony vízállás miatt a munkaszünet előtti és munkaszüneti napokon közlekedő menetrend szerint budapest-horány-surányi hajójáratát szeptember 15-től beszünteti./mti/

---

felhasználható: 19 óra után!

bb.79. évadnyitó előadás a győri kislelud színházban - a zorba című musical magyarországi ősbemutatója

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 13.

évadnyitó előadást tartott csütörtökön a győri kislelud színház, s ez egyszermind magyarországi ősbemutató is volt. a színház együttese váradgyörgy jászai-díjas rendezésében bemutatta nikosz kazantzakis: zorba, a görög című regényének zenés változatát. a kétrészes musical zenéjét john kander szerezte, jozeph stein szövegkönyvét györgy ágnes, fred ebb verseit kőröspataki kiss sándor fordította.
/folyt.köv./

- 48 -

17.15/ok

1805

bb.79./ évadnyitó ... 1. folyt./ok

a nagy sikert aratott győri bemutató polgér géza, jászai-díjas alakította a címszerepet: a főbb szerepekben be-de fazekas csaba, medgyesi mária jászai-díjas, stefánik irén, jászai-díjas és balla anna lépett fel. közreműködött a rába táncegyüttes. a győri filharmonikusokat gulyás sándor vezényelte. a díszleteket baráth andrás, a jelmezeket blanár györgy tervezte, koreográfus somlai istván volt./mti/

---

bb.77. európa szerte hűvös az idő

t/sz/fné/a/-cz

1973. szeptember 13.

kontinensünk nagy részén tovább folytatódik az északi, északnyugati széllel kísért sarkvidéki eredetű, hűvösebb légtömegek beáramlása. e levegő hatására általában szeles, néhány helyen csapadékos az idő. a hőmérsékletek 3-7 fokkal, az évszaki átlag alatt maradnak. hazánkban például az ilyenkor szokásos 22 fokos meleg helyett mindössze 18-19 fokig emelkedett csütörtökön a hőmérő higanyszála. a szovjetunió egyes területeiről pedig a sokévi átlagtól még 10 fok eltérést is jelentettek. ennek oka elsősorban az, hogy a hűvös levegő jelentős része elhaladt a kárpát-medence mellett, s főleg a fekete tenger és a kaukázus vidékét árasztotta el.

hazánk időjárását e sarkvidéki levegő - időközben már valamelyest felmelegedett - tömegei befolyásolják. hatásukra kisebb felhőátvonulások, egyes helyeken megerősödő szél tapasztalható. eső ugyanakkor csütörtökön nem esett sehol az országban.

európa nyugati, északi és középső részein tehát tart a hűvös őszi idő, míg délen görögország, szicília és spanyolország területein 30 fokos a meleg, derült napos az idő.

a meteorológiai szolgálat előrejelzése szerint hazánkban a következő napokban a mostanihoz hasonló, hűvösebb idő várható, változó felhőzettel, esetleg esővel. a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet 6-12 fok, a legmagasabb nappali hőmérséklet 17-22 fok között lesz majd. /mti/

17.10/a

- 49 -

bb.78. győri jános egyetemi tanár

mm/hi/a/-cz

1973. szeptember 13.

hamvasztás utáni bucsuztatása szeptember 19-én, szerdán fél 12 órakor lesz a farkasréti temetőben. /mti/

--

bb.80. magasabbra dagad a kenyér a teflonozott cipősütő formában - sajtótájékoztató az alufix termékekről

i sb/pá/ok -cz

1973. szeptember 13.

az alumíniumárugyár csütörtökön értékelte a kereskedelmi dolgozók körében meghirdetett teflon pályázatot, s a szakemberek egyúttal sajtótájékoztatót számoltak be az üzem teflon termékeinek újdonságairól. jelenleg 20-féle teflon bevonatu lábast, fazekat, tejforralót és szeletsütőt készítenek a múlt évben berendezett új üzemben. az idén csaknem 230 ezer teflon-edényt szállítanak a belkereskedelmek, s most már megkezdtek a teflon-cikkek exportját is. többek között angliába egyelőre 15 ezer teflon edényt küldenek.

a gyár a világhírű du pont cég licence alapján három részben égeti rá az idényre a kopásálló és könnyen tisztítható teflonbevonatot, amely már nemcsak a háztartási edényeknél, hanem az élelmiszeripar, a textilipar, a vegyipar, a faipar, a papíripar, valamint a műbőr- és a műanyagipar berendezéseinél is sikeresen vizsgázott. egyebek között nagy sorozatban készítenek teflonnal bevont faipari fűrészeket, műbőr- és műanyag-sajtoló -szerszámokat, mert a bevonatot nemcsak kopásállósága, hanem a különböző termékek tapadásának meggátolásában is jól hasznosíthatja az ipar. így könnyen elválk a formától a műanyag, a műbőr, s úgy szólván játszi könnyedséggel le lehet húzni a nyolcnyolcszázát is a hőkezelő formáról. érdekes eredményre jutott a teflonozott cipősütő formákkal az egri kenyérgyár. ezekben az edényekben ugyanis mintegy 30 százalékkal nagyobb térfogatúra, magasabbra dagadt a cipő - azonos mennyiségű tésztaból - s ezzel a megoldással lyukacsosabb, jobb minőségű a cipő.

a kereskedelmi dolgozók teflon pályázatával a vásárlóknak nyújtható szakszerűbb tájékoztatás ismereteiből „vizsgáztatta”, a gyár a pályázókat. a kiküldött kérdőívekből 49 pályázó felelt meg minden kérdésre, s közülük sorsolták ki azt a két nyertest, aki utalványt kap két-két személyre szóló többnapos prágai utazásra. a többi telitalálatos pályázó jutalma pedig egy-egy teflon./mti/

17.48/ok

--
- 50 -

bb.81. fehér lajos nyilatkozata a magyar távirati irodának

pá/ok -cz

1973. szeptember 13.

fehér lajos, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese az alábbi nyilatkozatot adta a magyar távirati irodának a chilei ellenforradalommal kapcsolatban: a magyar népköztársaság népe megdöbbenéssel értesült az alkotmányos chilei népi rendszer elleni erőszakos, ellenforradalmi támadásról. a demokrácia és az emberi haladás minden igaz hívét megrendítette, hogy a puccsisták meggyilkolták salvador allendét, a chilei köztársaság törvényes elnökét, aki utolsó lehetéig védelmezte a törvényességet és mindent megtett a testvérgyilkos polgárháboru elhárításáért.

mélységesen elítéljük az imperialista körök által támogatott chilei reakció támadását, a haladó népi rendszer ellen. ezekben a súlyos órákban teljes szolidaritásunkról biztosítjuk a baráti chilei népet.

chile népe nincs egyedül. a világon minden haladó erő és minden becsületes ember szolidaritása és támogatása áll mögötte, segíti igazságos harcában./mti/

--

bb.82. szolidárisak vagyunk chile haladó népével - a fasiszta puccs ellen tiltakozó gyűlés a ganz-mávagban

t/tf/tm/hi/a/-cz

1973. szeptember 13.

többezser munkás részvételével csütörtök délután budapestben a ganz-mávagban a chilei fasiszta puccs ellen tiltakozó gyűlést rendeztek. a turbina- gyáregység nagy szerelőcsarnokában tartott - a chilei fasiszta katonai junta elleni izzó gyűléstől áthattott, a chilei nép melletti szolidaritást kifejező - politikai eseményt rachfát lászló, a ganz-mávag pártbizottságának titkára nyitotta meg. a gyűlés szónokai között elsőként petrák ferenc, a viii. kerületi pártbizottság első titkára mondott beszédet.

sok-sok munkás kollektiva mélységes felháborodását kifejezve beszélt arról, hogy chile dolgozó népe most tragikus órákat él át, miután a fasiszta érzelmeiktől fűtött tábornokok, az imperializmus dollármillióin nevelt katonatisztek megdöntötték allende elnök három éve megválasztott alkotmányos kormányát. chile - mondta - három évvel ezelőtt történelmi példa volt, akkor először fordult elő, hogy az alkotmányosság „játékszabályait”, betartva a dolgozó nép a szavazóurnák mellett érvényesítette akaratát és adta voksát arra a politikai programra, amely számára a kibontakozást, a nemzeti függetlenséget, az ország kincseinek birtokba vételét ígerte.

/folyt.köv./
18.10/a

- 51 -

bb.82./ szolidárisak.....1. folyt./-a

1970. szeptembere óta chilében szinte egy pillanatra sem pihenhetett a népi egység kormánya, mert a reakció alighogy felocsudott vereségéből, azonnal támadásba lendült.

Beszélt a szónok arról, hogy a chilei reakció tudta: a hatalmat nem szerezheti vissza másként, csak erőszakkal, hiszen bárhogy is igyekezett gazdasági káoszt és politikai bizonytalanságot előidézni - az idei márciusi választások is megmutatták, hogy Chile népe nem a népi egység kormányát, hanem azokat teszi felelőssé, a közállapotokért, akik meg akarják gátolni a választáskor meghirdetett nagyszerű program végrehajtását. A chilei társadalom már korábban megérett a változásra. Ez az ország a világ egyik legnagyobb réztermelője, de kincseiből addig soha sem részesedhetett: a rézbányászatot három amerikai monopólium ellenőrizte és a profit az északamerikai tőkések bankbetétjét növelte.

az imperializmus - amely szavakban az igazság, az alkotmányosság védelmezője, de csak szavakban az - mihelyt megfosztják jogtalanul, kizsákmányolással szerzett dollármillióitól, a legbarbárabb eszközöktől sem riad vissza, hogy mohóságát kiélhesse. Allende - akit a történelem nagy feladatok elé állított - a kizsákmányolás ellen vette fel a harcot. Halálos ítéletét már akkor megfogalmazták azok, akik ellenségei mindenfajta társadalmi változásnak, s most megtalálták hozzá az ítéletvégrehajtókat is: a jobboldali beállítottságú tábormokokat és katonatiszteket, akik chilei három évi függetlenség után ismét ki akarják szolgáltatni a nemzetközi imperializmusnak.

az egész világon egy közös érzés uralkodik ma: a fasiszta puccsisták elleni izzó felháborodásé, gyűlöleté. Ugyanakkor együtt-érzünk a chilei haladó erővel, az együttérzésen túl azonban - mondta Petrák Ferenc - más feladataink is vannak: szolidaritásunkat éppen azzal tudjuk igazán kifejezni, ha naponta minél többet és minél eredményesebben cselekszünk a szocializmus érdekében, mert a két világrendszer harcát végül is ez fogja eldönteni.

felszólalt a gyűlésen az egyik munkáskollektívából Antal Béla előrajzoló, s javaslatára, a gyűlés részvevői egyhangulag elfogadták azt az írásban rögzített állásfoglalást, amelyet Knapik Imréné raktári dolgozó olvasott fel. az állásfoglalás hangsúlyozza:

/folyt.köv./
18.20/a

- 52 -

bb.82./ szolidárisak....2.folyt./-a

„ mély megrendüléssel értesült a magyar nép a chilei reakció, jobboldali erők véres ellenforradalmi puccsáról, amelynek máris több ezer ember esett áldozatául, köztük a nagy tiszteletben álló elnök, dr. Salvador Allende. A ganz mávag dolgozói mély felháborodással ítélik el az ellenforradalmi terrort, s mélységesen tiltakoznak ellene. követeljük, hogy vessenek véget a vérengzésnek, a kommunisták és más haladó emberek meggyilkolásának, üldözésének, börtönbe vetésének. szűnjön meg a terror, s biz- zák a népre, a nép hivatalos kormányára Chile sorsát! „

különböző budapesti társadalmi szervezetek képviselői csütörtökön fölkeresték Oscar Jimenezt, Chile budapesti nagykövét, aki fogadta őket. a találkozó magyar részvevői felháborodásukat fejezték ki a chilei népi egység kormánya ellen végrehajtott katonai puccs miatt és szolidaritásukról biztosították a demokratikus jogok helyreállításáért küzdő chilei népet.

a fővárosban és vidéken egyébként tiltakozó gyűlések, politikai megmozdulások, a chilei fasisztákat elítélő, a haladó chilei népet szolidaritásról biztosító rendezvények sokasága történt csütörtökön:

angyalföldön például több mint 30 üzemben tartottak - összesen mintegy 20 ezer ember részvételével - a chilében uralkodó véres fasiszta terror és ellenforradalmi katonai lázadás ellen tiltakozó gyűléseket. mindegyik eseményen a részvevők táviratban fogalmazták meg, hogy támogatják a chilei nép igazságos harcát, szolidaritásukról biztosítják Chile népét. ezt juttatták kifejezésre egyebek között a magyar hajó és darugyár, az elzett fémlemezipari művek, a csavaripari vállalat, a láng gépgyár, a kender-juta gyár, a hajtóművek és festőberendezések gyára dolgozói.

a győri magyar vagon-és gépgyár valamennyi gyáregységében röpgyűléseket tartottak, amelyeken munkások és műszakiak együtt emeltek fel tiltakozó szavukat a chilében végrehajtott véres államcsíny és amiatt, hogy a katonai vezetők megdöntötték az ország törvényes kormányát. a chilében történt jogtiprás ellen tiltakoztak Kazincbarcikán is a város számos munkahelyén - így a borsodi vegyikombinát üzemeiben, a hőerőmű vállalatnál, a kézműipari vállalatnál, és a vegyipari főiskolán rendezett röpgyűléseken. dunaújvárosban a hazafias népront városi bizottságának elnöksége foglalt állást a chilei fasiszta terrorcselekmények miatt.

/folyt.köv./
18.25/a

- 53 -

18.20

bb.82./ szolidárisak.....3.folyt./-a

szolidárisak vagyunk veled, chile népe! - ezzel a jelszóval rendezett nagygyűlést több mint félezer egyetemi hallgató a szegedi józsef attila tudományegyetemen. komárom megyéből többek között az almásfüzitői timföldgyár dolgozóinak, a kőolajipari vállalat, a tatabányai szénbányák, és a hőerőmű munkáskollektívájának röpgyűléseiről, tiltakozó eseményeiről érkezett jelentés.

táviratok tömege érkezett és árad folyamatosan az országos béketanácsból és chile budapesti nagykövetségére - mind azzal a tartalommal, hogy a magyar nép egy emberként felemeli tiltakozó szavát a chilei fegyveres erők ellenforradalmi terrorja miatt.

a kisz központi bizottsága nyilatkozatot tett közzé, hangsúlyozva:,, a világ haladó ifjúságával együtt szolidaritásunkról és támogatásunkról biztosítjuk chilei osztálytestvéreinket, a chilei kommunista ifjúsági szervezetet, a népi egység ifjúságát a társadalmi haladás, a nemzeti felemelkedés útján elért vívmányaik védelméért vívott harcukban,, a magyar ENSZ társaság és az országos béketanács tudományos bizottsága közösen küldött táviratot kurt waldheimhez, az ENSZ főtitkárához, megfogalmazva többek között azt a követelést: ,, haladéktalanul állítsák helyre chileben a törvényes rendet, szüntessék be a fasiszta terrort, s adják vissza a chilei népnek azt a jogát, hogy a maga választotta úton a demokratikus szabadságjogok teljes tiszteletben tartásával dönthessen vezetőiről, az ország társadalmi és gazdasági rendjéről.,, ugyancsak az ENSZ-főtitkárhoz küldött hasonló tartalmu táviratot a magyar jogász szövetség is.

a divsz irodája budapesten nyilatkozatot tett közzé, s ebben a világ több mint százmillió fiatalja nevében határozottan elítéli a salvador allende törvényes kormánya ellen chileben kirobbantott államcsinyt, követeli, hogy tartsák tiszteletben chile népének, demokratikus rétegeinek akaratát. a nyilatkozatban felhívják a világ ifjúságát és különböző irányzatú szervezeteit, hogy folytassák és sokszorozzák meg a szolidaritás megnyilvánulásait a gyűléseket, nyilatkozatokat és egyéb kezdeményezéseket chile népi kormánya, ifjúsága és népe érdekében. /mti/

18.30/a

- 54 -

Levegő

bb.83. a belföldi szerkesztőség 13.00 órától 18.00 óráig

ok -cz

1973. szeptember 13.

38. jelentés az energiaellátás helyzetéről
39. vízminőségi laboratórium
40. petőházi cukorgyár
41. sajtótájé. a bp. művészeti hetekről
42. kemizálás
43. szabó ervin könyvtár
44. muzeumi hónap
45. benke valéria látogatása
46. mi hoztuk az időt
47. fővárosi fürdőigazgatóság
48. tanévnyitó szegeden
49. szövetkezeti üzemház
50. ülést tartott a minisztertanács
51. nemzetközi gazdasági konferencia
52. őszi betakarítás
53. fucik kiállítás
54. a kishajózási vállalat közleménye
55. sajtótájé. a műszaki filmfesztiválról
56. motorkerékpár tolvajt ítéltek el
57. autóközlekedési tanpálya
58. elhunyt dr. südi endre
59. a gárdonyi társaság tudományos ülése
60. új festékgyár szegeden
61. szegedi vb ülés
62. egyirányúsítás az m-7-en
63. ittas vezetés
64. elutazott a csehszlovák kulturális delegáció
65. eltemették demjén attilát
66. magyar-csehszlovák határátkelő helyek fejlesztéséről
67. timár mátyás bulgáriába utazott
68. hazaérkezett horgos gyula
69. sziriai szakszervezeti küldöttség
70. kiállítás a szovjetunió idegenforgalmáról
71. konferencia az érelmeszesedés kutatási eredményeiről
72. zománcművészeti biennálé
73. kádár fogadta a finn nagykövetet
74. beresztóczy temetése
75. szentgyörgyi kornél kiállítása

/folyt.köv./

- 55 -

18.30/ok

Levegő

bb.83./ a belföldi ... 1. folyt./ok

- 76. a mahart közleménye
- 77. hűvös az idő
- 78. győri jános temetése
- 79. évadnyitó gyűlés
- 80. alufix sajtótájékoztató
- 81. fehér lajos nyilatkozata
- 82. szolidaritás chilével - tiltakozó gyűlések, állásfoglalások
- 83. hírjegyzék

/mti/

---

bb.84. vietnami vendégek az obt-nél

i mm/tf/mm/hi/ok -cz

1973. szeptember 13.

csütörtökön látogatást tett az országos béketanácsnál az a 15 tagú vietnami csoport, amely a vdk-ból érkezett hazánkba. dr. mondok páll, az obt alelnöke tájékoztatta őket a magyar békemozgalom vietnami akcióiról és ismertette a vendégekkel a viii. kongresszusára készülő békemozgalmunk feladatait, programját, a vietnami nép iránti szolidaritás terén. a csoport nevében pham triem, vietnami dolgozók pártja szervezési bizottságának alelnöke köszönetet fejezett ki a magyar népnek, békemozgalmának a vietnami nép melletti cselekvő szolidaritásért.

/mti/

---

bb.85. husipari újdonság: fóliába csomagolt husok az éttermeknek, nagykonyhákknak

t jf/gg/ok -cz

1973. szeptember 13.

csütörtökön az astoria szállodában mutatták be a vendég-látóipari vállalatok és a fővárosi nagy-konyhák vezetőinek az újféle csomagolási eljárással készített husipari termékeket. a bemutatón szabó berény, a husipari tröszt vezérigazgató-helyettese elmondotta, hogy francia gép alkalmazásával fóliába csomagolják a kicsontozott, konyhakész állapotban levő marhahúst, amely többkilós, nagykonyhai csomagokban kerül az éttermekbe. az új eljárás, amely külföldön már ismert, egy negyedére csökkenti a húsz tárolási veszteségét, az ilyen módon kezelt marhahús 0 plusz 3 fokos hőmérsékleten egy hónapig is eláll, még hozzá úgy hogy a tárolás alatt beérik, porhanyossá, izesebbé válik, a fóliába csomagolt husokkal a vendéglátó üzemekben egyszerűsíthetik a munkát, mert nincs gond a húsz előkészítésére és a szállítás is meggyorsul. további előny, hogy megkértszerezhetik a hűtő és tárolóterek kihasználását.

az újfajta termék gyártásáról az ipar és a kereskedelem tárgyalásokat kezdett./mti/

18.40/ok

- 56 -

bb.86. hanyag kezelés, sikkasztás, üzérkedés - másfél évi szabadságvesztés

t bc/gg/hi/ok -cz

1973. szeptember 13.

a xviii.-xix. kerületi bíróság csütörtökön ítéletet hirdetett zsólyomi jános 30 éves budapesti lakos bűnügyében. zsólyomi 1972 szeptemberétől a szabadság mezőgazdasági termelőszövetkezet árudáját vezette a kispesti kossuth téri piacon. ez év januárjában nagymennyiségű árut rendelt felelőtlenül, s nem tördött a reá bízott szövetkezeti vagyonnal. több napig nem is nyitotta ki az árudát, s rendszeresen a közeli italboltban szórakozott. az árudában jelentős mennyiségű narancs, citrom és más gyümölcs megromlott. hasonlóképpen leromlott az élő csirkék állapota is, sőt el is hullottak. a romlott árut önkényesen megsemmisítette. hanyag magatartásával egy hónap alatt mintegy 16 000 forint kárt okozott. februárban folytatta az italozást, s a napi bevétel egy részét nem adta fel postán, hanem saját céljaira fordította. a sikkasztással csaknem 27 000 forint kár keletkezett. tavaly novemberben 30 000 forintot szerzett, s a gödöllői kisállattenyésztő kutató intézettől nagymennyiségű tojást rendelt, azt az árudában értékesítette, a számlákat a téves megbízottjaként írta alá, holott ilyesmire nem volt megbízatása. mintegy 97 000 tojást értékesített, amivel csaknem 25 000 forint joggal haszonra tett szert. ezt a tevékenységet fegyelmi uton történt elbocsátása után is folytatta: a szövetkezeti árudában esetenként alkalmazott reszortosokkal, illetve egy másik áru vezetőjének engedélyével, ott dolgozó személyek útján a saját zsebére dolgozott.

a bíróság zsólyomi jánost társadalmi vagyon hanyag kezelésének vétségéért folytatólagosan elkövetett sikkasztás és szövetkezet működésével leplezett üzérkedés büntetéseért másfélévi szabadságvesztésre ítélte. az üzérkedéssel kapcsolatban - méltányossági alapon - 40 000 forint elkobzást pótló egyenérték megfizetésére kötelezte. ezenkívül a bírósági ítélet alapján 3 000 forint kártérítést kell a termelőszövetkezetnek fizetnie, 41 000 forint megfizetésére ugyanis már a szövetkezet kötelezte a fegyelmi eljárás során./mti/

---

bb.87. évadnyitó bemutató a vigszinházban

t nm/tr/ok hi -cz

1973. szeptember 13.

csütörtökön este tartotta évadnyitó előadását és egyben idei első bemutatóját a budapesti vigszinház társulata. „don juan, avagy a geometria szerelme”, címmel max frisch svájci író kétrészes komédiáját vitték színre kapás dezső rendezésében. a főbb szerepeket lukács sándor, bilicsi tivadar, béres ilona, somogyvári rudolf, tábori nóra, sulyok mária és benkő gyula alakították./mti/

18.50/ok

- 57 -

felhasználható: 22.00 óra után!

bb.88. béke és barátság vonat vas-megyéből a szovjetunióba
vid/ká/ok -cz 1973. szeptember 13.

béke és barátság vonat indult csütörtökön a késő esti órákban vas-megyéből a szovjetunióba. a 9 napos úton kijev, Leningrád és moszkva nevezetességeivel ismerkednek az utasok, s magyar-szovjet barátsági találkozón vesznek részt. a 320 utast - vállalatok, intézmények dolgozóit - munkahelyük jutalomként küldte a szovjetunióba./mti/

---

bb.89. időjárásjelentés

gg/ok -cz 1973. szeptember 13.

a meteorológiai intézet jelenti csütörtökön 19 órakor:

az évszakhoz képest hűvös idő

várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, szórva-nyosan kisebb esők. mérsékelt, napközben megélénkülő, helyenként átmenetileg megerősödő északnyugati, északi szél. az évszakhoz képest hűvös idő.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 17-21 fok között./mti/

---

bb.90. a belföldi szerkesztőség hírjegyzéke 18 órától zárásig

ok -cz 1973. szeptember 13.

- 84. vietnami vendégek az obt-nél
- 85. husipari ujdonság
- 86. hanyag kezelés, sikkasztás, üzérkedés
- 87. évadnyitó bemutató a vígszínházban
- 88. béke és barátság vonat vas-megyéből a szovjetunióba
- 89. időjárásjelentés
- 90. hírjegyzék

/mti/
21.05/ok

- 58 -

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: burján sándor

ügyeletes szerkesztő: koncz antal

szerkesztette: halasi györgy